

oda
ies Caprice
utca 24.
fel.obb.

czukor
up-

in-

szágó-
d legujabb
re szerinti

peket,
akat beren-
es vállalat
k felállítá-
kítására

HLARD
IPZIG-6.
llamba.
en 28041

on.

ideális

a legjobb
a világon!
nyelem!
s Járás!
ósoknak
li a
misaok.
iben kap-
akkor, ha
van ei-
botlak:
é Söhne

INT.
ÉNYHÉP

SOK
GYSÁGÚ
ÉRT
UVAL
ÁGBAN
ZINES

EP
DNA.
DENÜTT
M.

AG

ITO IS
TEREM
ER-0-66
PÁRISI
JTÁSON
ZTEL IS
AMEL.

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Az aradi foglyok.

Budapest, augusztus 13.

Hét bosnyák ember synylődik az aradi vár kazamatáiban. Hét szegény ördög, aki a kiszabott sánczabság sok hosszú esztendeje alatt csak a megszá-
bott sétaidő alatt fogja látni a levegő ég kékségét s a nap aranyos sugárzását. Valamennyi intelligens ember, ujságíró, orvos és más efféle. Összes bűnük annyi, hogy konspiráltak Bosznia mai közjogi helyzete ellen s cikketeket írtak, ami nem nyerte meg a katonai diktatura tetszését. Ezért zudult nyakukba a drákói ítélet; gyilkosok, tolvajok, katonai szö-
kevények között ezért kell nyirkos föld-
alatti odukban, sanyaru fogságban tes-
pedniök.

Arad városa azonban nem örvendez annak a megtiszteltetésnek, hogy a drákói ítélet végrehajtására éppen az ő földjét választották ki a katonai hatóságok. És a magyar közvélemény hasonló idegenkedéssel fogadta ezt a hírt akkor, amidőn a szigoruan megvasalt bosnyá-
kok Aradra érkeztek.

Az aradi várhoz, a nyirkos kazama-
tákhöz és a sánczárokhöz nekünk is szomorú tradícióink fűződnek. Aradra emlékezvén, mindig ama borus őszi nap jut eszünkbe, amikor bitó alá vitték, golyó elé állították a mi tizenhárom vértanunkat. Ezek is politikai foglyok

voltak. Ezeket is az osztrák szoldateszka könyörtelen brutalitásával fosztották meg előbb a szabadságuktól, azután az életük-
től. Eszünkben sincs, hogy tovább fűzzük a párhuzamot: a mi hőseink mellett, akik miután a csatamezőn százszor koczkáz-
tatták életüket s végül vérükkel pecsételték meg politikai hitvallásukat, ope-
rett-forradalmároknak tünnek fel ezek az összeesküvők, akik naiv intrikákat szöttek és szép frázisokat írogattak egy eljövendő Nagy-Szerbia érdekében. Az, hogy a hadbírótság ilyen szigoruan to-
rolta meg gyerekes csinytevésüket, in-
kább rossz tréfának látszik, mint komoly tragikumnak; szinte várja az ember, hogy mikor nyitják meg előttük a börtönajtót, hogy előbb jól megvirgácsol-
ván, szabadon engedjék őket. De ne felejtjük el, hogy van föld, ahol más szemmel néznek erre a hét szegényre, hogy bizonyos körben és bizonyos embercsoport előtt ők is a vértanuk sápadt glóriáját viselik. Ne téveszsze meg a köteles objektivitásunkat az, hogy az a politikai ideál, melyért az aradi bosnyá-
kok szenvednek, ártalmas nekünk, mert Magyarország területéből kellett volna kihasítania Nagy-Szerbia egyik darab-
ját. Próbáljunk egy tőlünk messze álló angol, vagy francia ember szemével nézni s akkor meglátjuk, hogy azok előtt, akik naiv rajongással hittek a hét boszniai prófétának, komoly tragédia

az, ami most az aradi kazamatákban folyik, s hogy a boszniai szerbek éppen olyan gyűlölködő elkeseredéssel néznek most az aradi várfalakra, melyek nacio-
nalista reményeik hajótörését szimboli-
zálják, mint mi néztünk valamikor.

Nem is kellett nagyon kényes izlé-
stüeknek lenniök az aradiaknak, hogy ilyen szerep ellen fölháborodjék bennük a lelkiismeret. Miért kellett erre a célra éppen Aradot kiválasztani, amikor Ausz-
triában ott van Olmütz, ott van Kufstein, ott van Josefstadt s még egy sereg más szomorú hirhedségre vergődött hely, amelyeknek már szép évszázados mult-
juk van apróbb és nagyobb vértanuk és nemzeti hősök eltemetésében? Ezekhez a falakhoz már annyi átok, annyi könny tapad, hogy valamivel több semmi se lett volna. Ha minden haszon, minden befolyás, minden előny amugy is Ausz-
triáé Boszniában, lett volna az övé az odium is.

Aradnak tehát igaza volt, hogy nem kért ebből a kétes dicsőségből. Annál meglepőbb, hogy nagy hüho és nagy készülődés után Arad város közgyűlése mégis leszavazta a tiltakozást magában foglaló indítványt s ezzel önként elvál-
lalta a neki kiosztott porkolábszerepet. Nem tudjuk, mert bizonyító adatok hiá-
nyában nem ellenőrizhetjük, hogy kinek a befolyása érvényesült itt és kinek lett volna kényelmetlen az aradi határozat.

Vándormadár.

Hüsebb az alkony, sivit a szél már,
Csöndesen hull a falevél ...
Vándorló fecskék szárnya villan
Az égnek bibor peremén.

Hiába napiény, hiába mámor,
A hervadás már közeleg,
És bús jötnén az őszi éinek
Fűszál, virág és lomb remeg.

S amint az árnyak sűrűbbek lesznek
Szivemre száll a sejtalem;
Haldokló erdők zizzenése
Visszhangzik árva lelkemen.

A légben szálló fecskék sergét
Merengve kérde sóhajom:
Hová repültök? Merre szálltok?
S visszakerfűltök még vajjon?

Hogy hova szállunk s mi a sorsunk?
— Felelnek fönn a vándorok —
Kérdezzed meg az utitársunk,
S a rejtély nyitját megtudod.

Az ifjuságod: utitársunk.
Látod, mily gyorsan száll velünk!
Nyomunkban jár reményed, vágyad,
Mi napiényt, álmod temetünk.

Kérdezzed meg a hulló lombot:
Mi lesz a porban majd veled?
Kérdezzed meg a törött hárfát,
Vaj' csendül-e még éneke?

Vándormadár suhanva száll fönn —
Röptét epedve követem ...
És amint nézem, észrevétlen
Könnyel telik meg két szemem.

Kiss Arnold.

Vetélytársak.

Írta: Peterdi Sándor.

(Utánnomlás tilos.)

A hatalmas, szép állat a kertajtóban feküdt; ez volt a kedvencz helye; onnan legalább szem-
mel tarthatott mindenkit, aki a házba akart lép-
ni. Éjjel is a kapu körül, a rács mellett lépegetett,
mint egy odarendelt katonai őr. Ha eső esett,
ha vihar volt, Jankó nem távozott a helyéről.
Tudta, hogy mi a kötelessége, miért tartja a
gazdája: hűségesen akarta meg szolgálni minden-
napjé nyenyerét.

Most is ott tartózkodott a kapu mellett.
Elynyújtózkodott és bozontos nagy fejét a lábaira
pihentette. Ugy látszott, mintha szunyókálna. De
a legkisebb neszre felütötte fejét, hegyezni
kezdte füleit, szemét kinyitotta, körülnézett, az-
tán, mikor látta, hogy nincs semmi baj, vagy
veszedelem, ismét elhelyezkedett. Néha meg-
mögunt a fekvést és akkor kis sétára indult a

tornác felé, ahol a méltóságos ur dolgozott.
Nagyon sürgös lehet az ügyirat, hogy még ide is
kijakarta magával a nyaralóba. A felesége, a
méltóságos asszony is a tornácra ül és olvas-
gat. Mellette bársony vánkoston Bandi pihen. A
méltóságos asszony néha lehajol hozzá, meg-
megsimogatja bársonyos szőrét, mire Bandi a
hátára fordul, kéjesen kinyújtózkodik, majd pe-
dig talpraszökken, buksi nagy fejét odadörgöli
urnője ruhájához és hangosan dorombolni kezd.
Aztán felugrik a méltóságos asszony ölébe és
hizelkedve simul hozzá. Az asszony moso-
lyogva, szeretetteljesen czirogatja meg a kis ké-
nyeskedőt, aki még egy keveset játszadozik,
azután ismét visszamegy a párnájára. Lustál-
kodik tovább. Jól esik neki, hogy a nap me-
legíti szőrét. Félíg lehunyja szemét, farkával lom-
hán csapkod és nagyokat ásít.

Hirtelen figyelni kezd. Csozogó léptekek
hall. Jól ismeri őket; tudja, hogy Jankó köze-
ledik. Ki nem állhatja ezt a bozontos, nagy ku-
tyát. Idegesen fészkelődni kezd, majd hirtelen
felugrik és görnyedő háttal, felhuzott inyekkel,
villogó szemekkel néz a kutya.

Jankó rá se hederít az ellenséges fogad-
tásra. Megáll a lépcső alsó fokán és barátság-
osan néz a tornácra. Örül, hogy látja gazdáját
és a maga módja szerint, élénk farkesóválással
üdvözlő őket. Szeretne kissé közelebb is menni
hozzájuk; kissé gondolkodik, aztán meg is indul
felfelé a lépcsőn.

Nosza, több se kell Bandinak! Dühösen
elője toppan és nagyokat fuj a kutya felé.

A méltóságos asszony csendesíti Bandit.
— No, no, Bandikám, ne haragudjál!

Valamilyen nagyon számottevő befolyásnak azonban mégis kellett érvényesülnie, mert felsőbb nyomás nélkül, a közvélemény sürgető követelése ellenére, nem szoktak születni ilyen határozatok. Akárki cselekedte, nagyon rossz szolgálatot tett vele a nemzeti ügynek, mert akkor, amidőn amugy is a népszabadság hóhérai gyanánt rágalmaznak bennünket egész Európa előtt, üdvös lett volna a vádaskodók megczáfolására bemutatni az aradi tiltakozást.

Az adóreform.

Budapest, augusztus 13.

(III.) Az egész tervezett adóreformnak legfontosabb javaslata a jövedelemadóról szóló javaslat. Az eddigi reáladókhöz képest az általános jövedelemadó annyiban jelent haladást, amennyiben a fundált jövedelmeket erősebben fogja megadóztatni, mint a nem fundált jövedelmeket. A mai reáladók ugyanis megmaradnak ezentúl is, habár némileg változott formában s a fundált jövedelmek ily módon kétszer fognak megadóztatni és pedig egy reáladóval s egy individualizált jövedelmi adóval.

A javaslathoz csatolt indokolás egyáltalán nem foglalkozik a jövedelemadó igazi természetével. Megelégszik azzal, hogy Nyugat-Európában a jövedelemadó majdnem általánosan el van fogadva és egyáltalán nem kutatja azt, hogy a mi speciális viszonyainknak az általános jövedelmi adó megfelel-e?

Első látszatra azt hinné mindenki, hogy a jövedelmi adó a legigazságosabb adó, mert csak a valóságos jövedelmet adóztatja meg, tehát az első pillanatra tényleg legigazságosabb adóalapot. Nem mondjuk, hogy nincsenek a jövedelemadónak előnyei, mégis azt hisszük, hogy csak mint pótdadó, a többi adó nem korrekтивuma jöhet valójában tekintetbe. Az indoklás szerint tényleg az is volt a célja a javaslatnak, de ahhoz,

hogy csak adókorrekтивum legyen, nagyon súlyos adóterhet jelent, ha úgy valósítjuk meg, ahogy azt a javaslat akarja.

Hogy a régi jövedelmi pótdadó rossz volt, az kétségtelen. Nem azért, mert súlyos volt, hanem azért, mert a kivétel rosszul történt. Mégis azt hisszük, hogy a régi rendszert kellett volna fentartani és abba belevinni a progresszivitást és a létminimum adómentességét. De súlyos aggodalmaink vannak az ellen, hogy önálló adónemmé fejlesszük. Főleg nálunk, ahol az adóbevallások nem megbízhatók, az általános jövedelmi adó a középosztályra fog nehezedni, mert a nagy jövedelmeket, amelyek fokozottabb adótételt bírnának el, el fogják titkolni, de a középosztály jövedelmei a bevallástól függetlenül fognak megadóztatni. A javaslat indoklásában azt a naivitást olvassuk, hogy a progresszivitást azért nem csinálta meg a pénzügyi kormány következetesebben, mert a magas adótételek alkalmazása a jövedelmek eltitkolására vezetne. Csakhogy az a baj, hogy míg a középosztály jövedelmei „az általános viszonyok mérlegelése” után vonatnak adó alá, addig ezt az igazi nagy jövedelmeknél már nem tartotta a pénzügyi kormány megbízhatónak s így a középosztály adótételei a látszólagos jövedelem szerint állapíthatnak meg, míg a magas jövedelmek azt a kétszeres előnyt élvezik majd, hogy alacsonyabb adó alá vonatnak, nehogy eltitkoltassanak s részben mégis eltitkoltatnak majd.

Általában véve, a jövedelemadónak az a legnagyobb baja s azért nem volna szabad önálló adónemmé tenni, mert a tényleges jövedelem meg nem állapítható. Azok a rendszabályok, amelyeket a jövedelem kipuhatolására a javaslat tartalmaz, nem fognak a céljukat megvalósítani. Az adózók legszemélyesebb viszonyaiba fogja kutató szemét az adókövető bizottság beleütni s a legbensőbb anyagi viszonyok felfedésére is jogot fog formálni. Ez az oka annak, hogy mindenütt óriási harcok folynak az általános jö-

vedelemadó behozatala ellen s hogy minden teoretikus igazságossága mellett is mindenütt csak elkeseredést és elégtelenséget okozott eddig. És nálunk, ahol adómorál nincs, a szó teljes értelmében attól kell tartani, hogy államellenes mozgalmak forrása lesz. Igaz ugyan, hogy katonasággal s csendőrséggel minden veszedelemnek elejét lehet majd venni, de azt hisszük, a Bach-korszak megismétlése még sem olyan cél, amelynek elérése valami nemes ambíció lehetne egy nemzeti kormány számára.

Mert arra nem lehet számítani, hogy az adóbevallás megbízható lesz, arra még kevésbé, hogy a kipuhatolási eljárás sikerre vezethet s hogy az adóalapot igazságosan fogja megállapítani. Tehát attól kell tartani, hogy valósággal demoralizáló hatása lesz a jövedelemadónak. S a veszedelem abban rejlik, hogy éppen a középosztályt, amely az pontjából is a legmegbízhatóbb osztálya a lapontjából is a legmegbízhatóbb osztálya a kosságnak, jobban fogja sújtani a jövedelemadó, mint az alsó osztályt, amely az adóeltitkolást sportszerűen üzi. Arra tehát Magyarország még nem érett, hogy általános jövedelemadót hozzunk be, mert valójában csakis az intelligens középosztály fogja azt az adót fizetni s az alsóbb néposztály épp úgy el fogja titkolni valóságos jövedelmét, mint a százezer forintos jövedelműek. Azok velük született tradícióból, a nagy jövedelem élvezői pedig a progresszív adótételek miatt. De a hivatalnok-osztály, amelynek nagyjában ellenőrizhető jövedelmei vannak, kénytelen lesz az adót olyan összegben megfizetni, amint azt a törvény kontemplálja, tehát mintegy prémiumot tűzünk ki azok számára, akik meg akarják károsítani az államot s a magas adótételekkel mintegy büntetést szabunk ki azokra, akik a jövedelmüket vagy nem akarják, vagy nem tudják eltitkolni.

De azonkívül is csak látszólag a legigazságosabb adóalapot a jövedelem. Mert a jövedelem megállapítása az eltitkolástól eltekintve is igen problematikus s azért igen

Aztán rákiált a kutyára:

— Jankó! mars innen! Takarodsz a helyedre!

Jankó megáll és tétovázik. Kérő tekintetvet urnőjére.

— Nem mégis mindjárt! — harsan reá ingerülten a méltóságos asszony.

Jankó most már csüggedten, de még mindig némi reménykedéssel néz a gazdájára.

A méltóságos urat bosszantja a láрма, amely zavarja munkájában, felkapja a botot és megfenyegeti vele a kutyát.

— Takarodsz a helyedre!

Szegény Jankó szomorúan nyöszörögve sompolygott el. Kiballagott a kertajtóba, lefeküdt és onnan nézett vágyó tekintettel a tornác felé.

Ahogy a kutya eltávozott, Bandi diadalmasan fekiútt vissza a bársony párnára. Egy ideig játszadozott urnőjének ruhája szegélyével, aztán elaludt.

Jankó ezalatt ott busongott a kertajtóban. Azon gondolkodott, hogy vajon miért kergettek el őt gazdája? És miért szabad a Bandinak az egész nap a család körében lennie és őt mindjárt elhajszozi. Pedig ő is reászolgál arra, hogy megczirógassák. Hűségesen őrzi a házat, esőben, viharban, éjjel-nappal vigyáz, hogy baj ne legyen. Bandi pedig csak a napot lopja.

Tőprengését hirtelen abbahagyta és figyelni kezdett. Az uton kopott alak közeledett a ház felé. Habozó, bizonytalan lépteit sehogysé se tettek Jankónak. Felállt és előrenyújtott nyakal nézett az idegenre.

— Hohó, barátom! — gondolta magában Jankó. — Ide ugyan be nem jössz!

A kopott, sápadt ember vizsgálódni kezdett és a kapu felé tartott.

— Ohó! — biztatta magát Jankó. — itt az ideje, hogy a házbelleket figyelmeztessem. Ez rosszban töri a fejét.

Jankó hangosan ugatni kezdett. Az idegen erre megállt és csendesítve szólt a kutyához:

— Csitt, kutyukám, csitt! No ne ugass! Ne bántás még te is! Eleget martak már engem az emberek. Légy te különb náluk.

— Nekem ugyan hiába hizelegsz! — vélte Jankó és még dühösebben ugatott.

A méltóságos ur felnézett írásából. A kopott idegen alázatosan megemelte a kalapját. A méltóságos asszony az orrát fintorgatta és a pénztárczáját kereste.

— Hagyd csak! — szólt a méltóságos ur, — nem koldus; azaz hogy bizony koldus az istenadta, csakhogy nem pénz kell neki.

Aztán rákiáltott a kutyára:

— Jankó! ereszd be!

A kutya félreállt és beeresztette az idegent, de azért nem tágitott mellőle. Szaglálódzva ment nyomába mindenütt s mikor az felment a tornácra, lefeküdt a lépcső alján és onnan tartotta szemmel.

Az idegen ügyetlenül hajlongott.

— Megkaptam a leveledet, amelyben jelezted, hogy felkeresel. — szólt üdvözlés után a méltóságos ur. — De miért nem jöttél a hivatalomba?

— Nem eresztették be, méltóságos uram.

Azt mondták, adjam be a kérvényemet és váriak. Majd értesítenek.

— No és . . .

— De én azt hittem, méltóságos uram, hogy mint iskolatársad, akivel az ifjuság szép napjait együtt élted át, talán meg tudom nyerni kegyes támogatásodat, ha nem a rideg hivatalos szobában, de kissé bizalmasabban előadom kérelmemet.

— Persze . . . persze . . . csakhogy bajos . . . igazán bajos . . . nagyon sokan vannak . . .

— Tudom, méltóságos uram, de kegyeskednél figyelmedre méltatni, hogy én már tíz év óta dolgozom ebben a szakmában, nagy családom van, bizonyítványaim kitünőek és a képesítségem nagyobb, mint amennyi erre az állásra megkívánatik . . .

A méltóságos asszony unottan nézett az ütött-kopott férfira. Éppen el akart menni, mikor a kertajtó megnyikkant. Új látogató érkezett. Jankó odanézett, de nem mozdult. A fiatal embert, aki könnyed, ruganyos léptekkel jött a parkon át, jól ismerte. Még Bandi, a naplopó is barátságosan üdvözölte. Ahogy a látogató a tornácra lépett, eléje sietett. A fiatal ember megsimogatta a macska hátát és barátságosan megpacskolta gömbölyű pofáját.

A méltóságos ur szívélyesen legyintett a fiatal ember felé, a méltóságos asszony pedig mindjárt helyet mutatott neki. Kissé távolabb ültek, hogy a két másik férfit ne zavarják. Bandi pedig, hogy a most érkezett iránt rokonszenvét kimutassa, felugrott ölébe és rétesalakúvá gömbölyödve kényelmesen elhelyezkedett ott.

kiváló államférfiak és pénzügyi tekintélyek voltak határozott ellenzői a jövedelemadóknak. Nem akarunk mást, csak Leroy-Beaulieut említeni és Bismarckot.

A jövedelemadónak csakis ott van jogosultsága, ahol az az igazságtól és méltányosságtól eltekintve akarja az állami jövedelmeket emelni.

De itt szembe találjuk magunkat két ténynyel. Az egyiket a pénzügyminiszter abban a nyilatkozatában látjuk, hogy az adóreform célja nem az állami jövedelmek szaporítása, sőt állítólag 20 millióval fogja csökkenteni az állami jövedelmeket. Wekerle az állását kötötte ahhoz, hogy ezt neki az ország elhigye, pedig a javaslat indokolása maga is azt mondja, hogy jelentékenyebb bevételekre számít.

De tekintet nélkül arra, hogy mit mond az indoklás, nem lehet Wekerle igazi meggyőződése az, hogy az adóbevételek csökkennek, mert egymaga az a tény, hogy a jövedelemadó ki fog terjedni az adózónak egész jövedelmére, kizárja ezt. S nem lehetünk olyan naivak, hogy bárminő adótörvényben mi igazságot és méltányosságot keressünk. Azt tehát nem hiszszük el, hogy az adóreform célja csak az volna, hogy eddigi adórendszerünk kiáltó igazságtalanságát megszüntessük.

De van még egy bizonyítéka annak, hogy a javaslatok nem is akartak mást, mint az állami jövedelmek szaporítását. Azt mondja ugyanis a pénzügyminiszter: „A jövedelemadó kiterjed az adózó egész jövedelmére, nem latolgatva azt, hogy a jövedelem egyes részei nem fakadnak-e esetleg a többi adók alól kivett bevételi forrásokból. Ennek a sarkalatos elvnek folyományaként — mondja a miniszter — a jövedelemadó alapjául veendő az a jövedelmi rész is, mely adómentes földbirtokból, házból, iparvállalatból, végül adómentes értékpapírokból származik.

Megengedjük, hogy a jövedelemadó absztrakt teóriája szerint ez az intézkedés helyes. De Wekerle sokkal kiválóbb elme,

hogyesem ennek az intézkedésnek borzasztó hatását be ne látná. A magyar állam egész szavahihetősége, sőt becsülete megy veszendőbe, ha ez törvénynyé válik. Milliárdokra menő állampapírt helyeztünk el a külföldön és pedig az alatt a feltétel alatt, hogy ez minden időben adómentes lesz. Most ennek kamatjövödelmét egyszerre adó alá vonjuk. Az állampapíroknak s az adómentes magyar hitelpapíroknak olyan árdepressziója fog bekövetkezni, ami talán egész gazdasági életünket megrendíti. Ezt nem idézné fel Wekerle, ha csak az volna a célja az adóreformmal, hogy az igazság elvét vigye be adórendszerünkbe. Erre a lépésre csakis akkor szánhatta rá magát, ha ebből az állami jövedelmek szaporítását akarja. Azonkívül is mindenféle ígérettel csábítunk be a külföldről gyárosokat és iparvállalatokat s éppen ez a kormány volt az, mely az 1907:III. t.-cikkkel adómentességet ígért nekik. Most a jövedelemadóról szóló javaslat egyszerűen visszavonja mindazt, amit az állam ígért. Meglehet, hogy ez is megfelel a teóriának, de azt hiszszük, egyszerűen véget vet az egész iparfejlesztési akciónak, mert az adófizető nem sokat törődik a teóriával s neki nem vigasz az, hogy az adót nem mint reáladót, vagy kereseti adót, hanem mint jövedelmi adót vetik ki rá. Ezt sem tenné Wekerle, ha nem az állami egyenes adóbevételek növelése volna a célja. Mert a már megadott adómentességek visszavonásának, vagy kijátszásának következményei sokkal kétségtelenebbek, hogyesem az iránt kétsége lehetne bárkinek is, főleg olyan kaliberű nemzetgazdának, mint Wekerle. S ha ezeket mégis felidézi, akkor nagyon súlyos érvei lehetnek. Az „igazság“ maga nem érv, főleg nem az adózás terén, mert azt eddig sem respektálták, ezentul sem fogják respektálni. Hisz ez az intézkedés is a legkiáltóbb igazságtalanság. A cél nem lehetett más, mint az állami költségvetés fenyegető deficizitjének elkerülése. De ezt be kellett volna vallani. Mert nem az adófelemlés az, ami egy országra nézve

megalázó s ami a hitelét tönkreteszi, hanem az, ha törvényben biztosított jogokat koboz el s akkor még jezsuita szemforgatással az igazságot hangoztatja.

Budapest, augusztus 13.

Elmaradt tiltakozás. Arad város tudvalevőleg tiltakozni készült az ellen, hogy a boszniai katonai hatóság előtt elítélt bosnyák foglyokat az aradi várkazamatákban őrzik. A tiltakozást tegnapra tervezték, azonban ez a közgyűlés tegnap váratlanul napirendre tért a bosnyák hírlapírók ügye fölött. A város háza oszlopos termében mindössze harmincnyolcnyen jelentek meg és ennek a liliputi-közgyűlésnek a többsége elvetette Nemess Zsigmond indítványát. A közgyűlésen egy újságíró, Faragó Rezső bizottsági tag a humanizmusra és a vértanúk városának becsületére appellált, de a többség a tanács javaslata alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy itt politikáról van szó, tehát se tiltakozásra, se fölíratra nincs szükség. Az aradi polgárság körében nagy megütközést keltett a közgyűlés határozata. A határozatot kétségkívül megfőlebbezik.

Küldöttség Szerényi államtitkárnál. A kunszentmiklósi ipartestület küldöttsége tisztelettel ma délután Szerényi József v. b. t. t., kereskedelemügyi államtitkárnál. Nagy László ipartestületi jegyző arra kérte az államtitkárt, hogy Kunszentmiklós község munkásbetegsegélyző- és balesetbiztosító-pénztárát kapjon, vagy pedig ha ez nem lehetséges, csatolják a községet a budapesti pénztárhoz és két pénztári orvosi állást szervezzenek.

Szerényi József államtitkár a küldöttséget igen szívesen fogadta és válaszában kijelentette, hogy a maga részéről a munkásbiztosítási hivatal elnökének az ipartestület kérését a legmelegebben aláírtani fogja és oda fog hani, hogy ha az teljesíthető, akkor teljesítsék is. A küldöttség megnyugvással vette tudomásul az államtitkár választát.

Feloszlatott román egyesület. A belügyminiszter feloszlatta a Balázsfalvi Önkéntes Tűzoltó-Egyesületet, melynek ez évi márczius 15-én tartott bálján az „Ébredj román“ című irridentista dalt énekelték. A feloszlató rendeletet a napokban hajtotta végre az ottani főszolgabíró. Minthogy az egyesület elnöke vonakodott kaidni a pénztár kulcsait és az egylet könyveit, a főszolgabíró három szuronyos csendőrral behatolt az egylet helyiségeibe és elvitette az egylet pénztárát, könyveit és zászlóját, amely román színekkel volt díszítve. A belügyminiszter rendeletében megjegyzi, hogy az egyesületet azért kellett feloszlattatni, mert az egyesület nem tartva be az alapszabályokat, a magyar állameszmének meg nem felelő tevékenységet fejtett ki.

— Hol volt olyan sokáig? — kérde szemrehányó hangon a méltóságos asszony. — Sokat emlegettük.

— Odahaza voltam. A papa kihallgatásra rendelt.

— Képzelem, megmosták a fejét!

— De mennyire, méltóságos asszonyom. Hanem sikerült a bünbocsánatot is megnyernem.

— Milyen penitencia ellenében?

— Hivatalba kell lépnem, — sóhajta savanyu ábrázattal az ifju.

A méltóságos asszony hangosan elnevette magát.

— Maga és hivatalnok? Ez a két fogalom sehogy se illik össze...

— Ez a kettő bizony sehogy se rimel egymással. De hát mit tegyek? A költő szerint: megnehezedett az idő járása felettem! A zsarnok apai rögeszmével szemben nincs más védelmem, mint megadni magam. Egvet azonban erősen feltettem magamban és ezt meg is tartom: nem fogom magam megölni a munkában.

— No, ezt már elhiszem! De hol kap maga hamarosan valami hivatalt?

— Számítok a méltóságos ur jóindulatu pártfogására. És engedje reménylenem, hogy méltóságos asszonyom se fog cserben hagyni. En pedig viszont ígérem, hogy naponkint pompás kis történetkéket szállítok. — ma is tudok néhány igen érdekes pletykát, — a méltóságos urral pedig akár két játszma sakkra is kapható leszek... és lehetőleg sokszor veretem meg magam...

— No ez szép lesz! Hát majd csak bedugniuk

valahová! Hopp! magának szerencsése van, várjon csak egy kicsit...

Azzal átszólt a férjéhez.

A méltóságos ur sietve hagyta ott iskolatársát.

— Mi az, édesem? Bocsásson meg fiatal barátom, de egy régi iskolatársam; mindjárt végezek vele...

— Ugy-e, fiam, — szólt a méltóságos asszony, — valami állást kellene most betöltened? Emlegetted, hogy pályázat van...

— Igen, hiszen ez a madárijesztő is ebben az ügyben jár...

— Oda ne igérd neki... Van már reá valaki.

— Ugyan! És kicsoda? — kérde csodálkozva a méltóságos ur.

A felesége reámutatott a fiatal emberre, aki a macskát karjai közé kapva, lesujtott, kétségbeesett arcczal pattant fel helyéről és meghajolt.

— Hahó! — kacagott a méltóságos ur, — honnan támadt ez a dörgés?

— Hazulról. A papa azon a téves nézeten van, hogy az ember nemcsak azért él, hogy kurizáljon a szép asszonyoknak és adósságot csináljon, ahol csak lehet, hanem, most a fejébe vette, hogy dolgozzam is...

— Elvégre valami igaza van a papának. Ő is dolgozik...

— Az más! A papának nem dugszdag főispán az apja, mint nekem...

A méltóságos ur a feleségével együtt harsogó kacagásban tört ki a bohókás ötletre. De azután a méltóságos ur komolyra fogta a dolgot.

— Tanult maga valamit?

— Sokat kellett volna tanulnom, méltóságos uram, de eddig nem volt reá időm. Azonban, ha kapok valami hivatalt, az Isten majd csak ad hozzá észet és én az eszem egy részét szívesen kamatoztatom a haza és a társadalom javára...

— No majd csak nyélbe ütjük a dolgot, — bizcentett barátságosan a méltóságos ur. Aztán visszatért iskolatársához.

— Megbocsásson, barátom, hogy tovább nem tartóztatlak. Az állást, amelyet kértél, a legnagyobb sajnálatomra már nem ígérhetem oda. De, ha legközelebb lesz valami íresedés, csak fordulj bizalommal hozzám. Ezer örömmel állok rendelkezésedre.

A kopott férfiú elérte a dolgot, fogta a kalapiját, alázatosan köszönt és ment. A méltóságos ur igen előzékeny volt és iskolatársát egész a lépeső aljáig, sőt még azon tul is néhány lépésre elkísérte. Ott elbucszott tőle.

Jankó persze az egész idő alatt nem tágitott gazdája mellől s örömeinek, hogy ily közel lehet hozzá, hangos csaholással adott kifejezést.

— Jó... jó... elhiszem... szép hangod van... hallom...

Aztán megveregette a kutya fejét.

— No de most már elég... mars a helyedre...

A kutya szomoruan kullogott el. Ahogy visszazérett, csak azt látta, hogy Bandi urnőjétől szép csészében tejecskét és foszlós kalácsot kap, amelyet a méltóságos asszony salátkezüleg visz a bársony párnán kényeskedő, lustálkodó naplopónak.

Politikai hangulatok.

I. Népbolondítás.

Minap egy előkelő társadalmi állású és a felsőbb körökkel is összeköttetésben álló notabilitással találkoztunk, aki az őszi saisonra várható fejleményekről ezt mondta:

— Lesz valami, az bizonyos. De hogy a változásnak örvendeni fogunk-e, avagy a mostani helyzet is jobb, mint az lesz, nem tudnám megmondani.

— Őszszel tehát nagy dolgok lesznek? — kérdeztük.

— Nagy dolgokat várunk, — volt a felelet, — de hogy jobbat kapunk, mondom, afelől nem vagyok bizonyos.

Valóban most már legkevésbé se titok, hogy a pártközi helyzet mostani formáját a jövőre nem akarják okvetlen fenntartani. Ha a tervezett reformokat biztosítani s a politikai élet részére állandóságot kívánnak szerezni, akkor a különböző programmu pártok szervezetét aligha tarthatják fenn. Nem tarthatják fenn, mert a különböző elvi álláspontokon kívül a hatalomban való részvételért keletkező küzdelmek léptenyomon ellentéteket keltenek és akadályozzák az oly munkálkodást, melyre az országnak közérdekű alkotások céljából szüksége lenne. Továbbá minden párt felelősséggel tartozik az országnak általában és egyenként a pártot támogató területnek azon elvekért, melyeknek megvalósítását, a koalíciótól eltekintve, feladatául tűzte ki. Így mindenekelőtt a függetlenségi párt van kitéve a bírálatoknak s ezzel szemben nyilvánul meg leginkább a választóközönség érdeklődése. Az új irány ellenségei leginkább is erre alapítják manővereiket, a közönség türelmetlenségére spekulálnak és a régi ellenzéki támadó hadjáratok harczi zaját, kiáltványait, szenvedélyes szónoklatait idézik, hogy ezekkel szembeállítsák a koalícióban helyet foglaló s a paktum feltételeit megtartó függetlenségi pártnak mostani magatartását és kérdezzék: vajon keletkezhet-e ebből feltámadása a párt radikális elveinek. A magyar közönség politikai érettségének teljes nyugalmára és meggondoltságára van szükség, hogy e felforgatók között a helyes utat eltalálja és a káros befolyásoknak ellentálljon. Viszont a párt országos intézőségének rá kell szánnia magát a jövő helyzet tisztázására és teljes körültekintéssel, a viszonyok és hangulatok minden következményeivel számolva, meg kell állapítania, hogy mint a hatalom birtoklója, minő követelményeket emel akkor, amikor a megvalósítás többé nem tartozik az ábrándok világába és amikor a program nem csupán lelkesítésre van szánva, hanem úgy jelenik meg, mint amelynek megvalósításáért felelősséget kell vállalni s a felelőség kiterjed arra is, hogy áldatlan és eredménytelen harcokkal az ország nyugalmát ne veszélyeztessék. Viszont másfelől az alkotmánypárt, amelyik hatvanhetes alapon ennek kereteit nemzeti tartalommal töltve meg, szintén bizalmat keres a választók körében: nem zárkozhatik el az együttműködés szükségének az elismerése elől. Mihelyt oly megoldási módot találnának, amelyik a közjogi ellentétek megszüntetésére irányul és a nemzeti program megvalósítására, az uralkodóval egyetértésben, kilátást nyújt, az alkotmánypárt nem zárkozhatik el az eszme elől. Az alkotmánypárt bizonyára készséggel ragadná meg az oly alkalmat, amelyik egyöntetű program megállapítását tűzi ki célul.

E kombinációk között különválnak a nép-

párt, amelyik a felekezeti szempontokat nem akarja mellőzni akkor sem, amikor a koalícióban helyet foglal, tehát még kevésbé akkor, amikor az új alakulás tervei kerülnek szóba. Kétségtelennek látszik tehát mindenki előtt, hogy a néppárt külön fog válni s valamennyire a Lueger pártjához hasonló helyzetet fog nálunk elfoglalni. És bármennyire akarják is a néppártot most még benntartani a koalícióban, azt semmiképpen sem fogják elérni, hogy külön érvényesülésének az előkészítéséről most lemondjon, vagyis, hogy ezt elhalaszssa arra az időre, amikor már a szétválás megtörténik. A néppárt igen jól tudja, hogy mennyivel nagyobb tere, szabadabb mozgása és erősebb hatása van akkor, ha a koalícióhoz tartozik, mintsem hogy ez előnyökről önként lemondana. Egyszerűen csak azt kell tennie, hogy a forma kedvéért a nyilvánosság előtt a katolikus népszövetséget megtagadja, de ugyanakkor ezt a szövetséget a párt valamennyi képviselője egyénileg és a rendelkezésére álló hatalmi eszközökkel (amelyeket mint a koalíció tagja szerez meg) támogatja.

De éppen ezért súlyos aggodalmakat okoznak ama tudósítások, melyek elmondják, hogy a katolikus népszövetség a politikai és felekezeti agitációk terrénuma gyanánt felhasználja a templomokat. A vallási áhitat perceit mérgezi meg a felekezeti gyűlölség magvának az elhíntésével. Az imára gyülekező hívek között röpiratokat osztanak szét s e röpiratokban a más valásuak elleni támadásokra bujtogatják a katolikus híveket. Mi keletkezhetik ebből egyéb, mint az, hogy az ország vallási békéjét feldulják és hogy elkecseregnek, fanatikus háboruszkodás fog keletkezni és nevezetesen az antiszemitizmus rettenetes pusztításokat fog előidézni. Am már abba, hogy a templomokban izgatások történjenek, bele kell szólnia annak a végrehajtó hatalomnak, amelyik az ország lakosságának törvényes jogait biztosítani s a békéről gondoskodni feladatául vállalta. S ha a néppárt más és a népszövetség is más, akkor minden pártpolitikai együttműködést figyelmen kívül lehet hagyni és a népszövetség lazító törekvéseit ártalmatlannokká kell tenni. És ha ez eljárás közben kiderülne, — ami a legvalószínűbb, — hogy a néppárt mégis egy követ fúj velük, akkor a néppárt még addig sem maradhat benn a koalícióban, amíg a jövő alakulás előkészületei folynak. Sőt éppen ekkor nem maradhat benn.

Ennyit okvetlen meg kell jegyezni most, amikor országszerte kezdődik a népbolondítás, amit, ha idejekorán le nem bunkóznak most, hát úgy ki fog terjedni és annyira hatalmába fogja keríteni a gyengelelkűeket és a vallási presszió alatt tehetetleneket, hogy később már a veszedelmet lehetetlen lesz elhárítani.

* * *

II. Utazás egy püspökség körül.

Püspökség üresedett meg Nagyváradon. És megkezdődött halkán, csendesen, diszkrét módon a korteskedés. Nem úgy, mint képviselőválasztásoknál. Nem nyíltan és hangosan. Mert a püspököt a király nevezi ki. Nem választják kortestollakkal, eszem-izszommal és fuvardijakkal. Tehát a korteskedésnek okvetlen diszkrétnek kell lennie.

Annyit azonban mégis hallani lehet, hogy a pártok jutaléka szerint akarják megállapítani, hogy ki legyen az új püspök. Hogy azt mondják: a néppártnak püspökség jutott legutóbb azért, hogy Csernoch János kinevezetett, sőt ezenkívül Csernoch mandátumát is megtart-

hatta. Következésképpen most más pártból kell püspököt szerezni. Pártból? Azt mondják, igenis pártból, parlamentbeli politikai pártból, úgy, hogy a nagyváradi püspök is rendelkezzeék egyuttal mandátum felett.

Képviselő az van bizonyosan elég olyan, aki püspökséget kíván. Mert aki püspökséget kíván, az jót kíván. Kérdés azonban, hogy vajon van-e képviselő olyan, aki erre az állásra megfelelő lenne.

Az ég szerelmére, csak azt ne tegyék meg, hogy a nagy szorultságban Visontai Somát nevezessék ki Nagyváradra püspöknek.

Budapest, augusztus 13.

A székelyudvarhelyi választás. Dr. Kovácsy Albert képviselőnek közjegyzővé történt kinevezésével Székelyudvarhely város képviselőválasztó-kerülete megüresedett. A jelölt-gyűlés vasárnap lesz. A polgárság Solyomossy Endre tanár mellett sorakozik, aki függetlenségi és negyvennyolcas programmal lép fel.

A fiumei horvát papok. A novi horvát vikáriátus ma reggel kézbesítette Zigár Pál obrenovai lelkésznek a rendeletet, hogy huszonnégy órán belül tartozik helyét elfoglalni Ledeniczen. Minthogy Zigár-t Drenován amugyis eltöltötték az egyházi funkcióitól, kénytelen a rendeletnek eleget tenni. A drenovaiak azonban nem hagyják annyiba a dolgot és a novi vikáriátus újabb fellépésével szemben retorzióra szólították fel a kegyuri joggal rendelkező várost. A városi tanács ez ügyben holnap ülést tart, amelyen elhatározták, hogy küldöttség menjen fel Zanella Richárd orsz. képviselő vezetésével gróf Apponyi Albert kultuszminiszterhez sürgős orvoslásért. A minisztert egyuttal e konkrét esetről kifolyólag felkérlik, hogy Fiumét magyar egyház megyéhez csatolja.

Az Ungaro-Croata kitiltása. Egy fiumei közlés nyomán az a hír járta be a lapokat, hogy az isztriai hatóságok felsőbb rendeltre való hivatkozással értesítették a magyar-horvát tengerhajózási részvénytársaságot, hogy a jövőre nézve megtiltják neki kirándulóknak az isztriai szigetekre való vitelét. A kereskedelemügyi minisztérium e hírközlés nyomán, minthogy az egész estről hozzá jelentés nem érkezett, azonnal jelentéstételre szólította fel a fiumei tengerészeti hatóságot, melynek távirati jelentése nyomán a tényállás a következőkben állapítható meg:

Körülbelül 10—12 nappal ezelőtt egy Chersoba rendezett kirándulás alkalmával néhány fiumei olasz Chersoban kelleténél több szeszszel élve, a hajó indulásakor Cherso-Italiano-ételték, ami az ottani szláv lakosságnál visszatetszést szült. Ebből botrány keletkezett, végül a hajóról egy revolverlövés dördült el. Az illetőt, aki a revolverből lőtt, a helyszínen le is tartóztatták. Ezen esetről kifolyólag a Lussin-Piccolói kerületi kapitányság hivatalosan megkereste a magyar-horvát tengerhajózási társaságot és illő tisztelettel arra kérte fel, hogy hasonló esetek elkerülése céljából Fiuméből ily elemeket lehetőleg ne vigyen kirándulók gyanánt Chersoba, de hozzátette a kerületi kapitányság, hogy ezen kérelme például az Abbaziából, Lovranából, vagy egyébként indíthatni szokott járatokat, melyek a politikai tüntetésektől távolálló fürdőközönség élvezetére szolgálnak, nem érinti. A nevezett hajóstársaság igazgatósága az esetet a fiumei tengerészeti hatóságnál csak ma jelentette be, hozzátéve, hogy a Lussin-Piccolói kerületi kapitányság említett kérelmének teljesítése a társaságot sem erkölcsileg, sem anyagilag nem érinti, mert annak semminemű tendenciája nincs.

KÜLFÖLD.

A kronbergi találkozás. A Kölnische Ztg egy berlini távirata azt mondja, hogy a kronbergi találkozás minden tekintetben kielégítően folyt le. E találkozásnak első eredménye az volt, hogy Edvárd király hivatalos látogatását ígérte meg, bár annak időpontja még nincs megállapítva. A nemzetközi sajtó kommentárjai általánosságban békés és barátságos hangulatúak, mi azt bizonyítja, hogy a találkozás ezen irányban is öröndetes hatású volt. Főleg az angol lapok, melyek ez alkalommal arra törekednek, hogy honfitársaik elfogultságát megczáfolva, a való tényállás józan vázolásával eloszlassák

az állítólagos német haditervek tekintetében fennálló aggodalmakat. Az ily törekvések Németországban mindenkor viszhangra találnak s ezekután remélhető, hogy a nemzetek közötti egyetértést zavarni vágyó elemeknek nem fog sikerülni az irigység és féltékenység magvát elhinteni.

A szerb kereskedelmi szerződést elfogadták. A szkupstina mai ülésén a kereskedelmi szerződés folytatódó tárgyalása során Popovics-pénzügyminiszter szembeszállt az egyes szónokoknak a vita során felhozott alaptalan állításaival és ismételt konstataciókat tett, hogy a szerb húst csak a szerb vághidakon fogják megvizsgálni. A rendeltetési helyen a húst csak egészségügyi szempontból vizsgálják meg, mely nem bír állategészségügyi vizsgálat jellegével. Az A) betűs tarifa elegendőképp megvédelmezi a szerb ipart. Az új kereskedelmi szerződés kizárólag do ut des elvnek alapján jött létre és előreláthatólag kedvezőbb, mint minden eddigi szerződés. (Tetszés jöbbséggel.) Dr. Milovanovic külügyminiszter szerint Ausztria-Magyarország a tárgyalások során mint alkudozó fél, de nem mint örökösén vérszomjas ellenség lépett fel Szerbiával szemben. Ausztria-Magyarország Németországnak, Olaszországnak és Svájcznak adhatott állategészségügyi egyezményt, mert ezek nem veszedelmes versenytársai állatkereskedelmének. A monarchia Szerbiának nem azért nem adott többet, mert talán nem szereti Szerbiát, vagy pedig tulajdonát akarta éreztetni velünk, hanem azért, mert saját érdekei nem engedik, hogy nagyobb engedményeket tegyen. A monarchia külügyminisztere által említett jegyzék bizonyára alkatrésze a szerződésnek. Egyeseknek azon aggodalma, hogy Európa e szerződésben Szerbia vereségét fogja látni, alaptalan, mert Európa örvendeni fog azon, hogy Szerbia legközelebbi szomszédjaival való kereskedelmi viszonyát ismét rendezte. Az új szerződés úgy gazdasági, mint politikai szempontból jó. (Viharos helyeslés és taps a jobboldalról.) A javaslatot ezután névszerinti szavazásban 70 szavazattal 56 ellenében általánosságban, majd rövid részletes vita után első olvasásban elfogadták. A második olvasás e hó 18-án lesz.

A belga gyarmatok. A brüsszeli kamara a gyarmatokra vonatkozó törvény 10-14. cikkét elfogadta. A 10. cikk azt mondja, hogy a gyarmatok bevételeiről és kiadásairól szóló költségvetést minden évben törvényesen fogják megállapítani. A 11. szakasz szerint a főszámla jóváhagyása a törvény által, a számvevőszék által történt vizsgálat után következik be. A 12. cikk azt mondja, hogy a gyarmat nem vehet föl kölcsönt, nem garantálhatja a kölcsön kamatait és rendkívüli segítőforrásokat sem használhat törvényhozás nélkül. A 13. cikk szerint bányák s vasutak kőszénbányáit, valamint kincstári javak átengedését vagy átruházását külön törvény fogja megállapítani. A 14. cikk a polgári és katonai igazságszolgáltatás szervezéséről szól.

Japán viszonya Kinához. A Daily Telegraph azt jelentette Tokióból tegnapi kelettel, hogy az új japán kormány az ország pénzügyeinek rendezése céljából a katonai kiadásokat korlátozni akarja és ezért Angolországgal és Oroszországgal tárgyalásokat kezdett, hogy Kinában új megegyezéssel a nyugalmat biztosítsák. Hivatalos körökben azonban ez állítás valódiságát kétségbevonják és arra utalnak, hogy Japán meg van elégedve a fennálló egyezményekkel, amelyet csak valamivel hathatósabban kell alkalmazni. Minden látszat arra vall, hogy Kína és Japán viszonya lassanként javul. A japán bojkott Dél-Kínában csökkenőben van és fontos kérdések, amelyek a háború után felmerültek, most már nagy részben el vannak intézve. Japán komolyan kívánja a legjobb viszonyt Kinával fentartani és Kinával meg kellene értenni, hogy állását Ázsiában és viszonyát Japánhoz és a többi hatalmakhoz helyesen értelmezze. Az Evening Standard jelenti Hongkongból, hogy a kínai hatóságok a csincsani kikötőben tízezer fegyvert és kétfélmillió patronot lefoglaltak. A japán kereskedők ez ellen tiltakoztak és a lefoglalt árut visszakövetelik.

A porosz hadügyminiszter bukása. A „B. Z. am Mittag” értesülése szerint Einem hadügyminiszter már a legközelebbi napokban megvált állásától. Legközelebbi állítólag megrendült egészsége az oka, amely nem engedi, hogy a most kezdődő parlamenti kampagnak részt vegyen. Einem hadügyminisztert a császár a fekete sasrenddel fogja kiíntetni és a 10. hadtest parancsnokává nevezi ki. A távozó hadügyminiszter utódául Gallwitz tábornok, a kölni 15. hadosztály parancsnoka van kiszemelve.

Az angol király elutazása.

Budapest, augusztus 13.

Edvárd angol király ma már elutazott Ischlből Marienbadba. A két uralkodó találkozását úgy diplomáciai körökben, mint a külföldi sajtóban a legszimpatikusabban tárgyalják. A különböző forrásokból eredő vélemények megegyeznek abban, hogy úgy az uralkodók, mint külügyminiszterek a török eseményekről tárgyaltak és a változott viszonyokra való tekintettel egyetértőleg megállapodtak abban, hogy Keleten egyelőre várakozó politikát követnek. Ez a megállapodás különben teljesen megegyezik Oroszország álláspontjával, mely tudvalevőleg egyelőre levette napirendről maczedóniai reformjavaslatát.

Az angol király elutazásáról a következő tudósítást kaptuk Ischlből:

Edvárd király elutazása.

Edvárd király ma délelőtt negyed tizenegy órakor utazott el Ischlből. Edvárd király elbucuzása Ferencz József királytól ugyanazon szívélyességgel folyt le, mely ennek a találkozásnak legkidomborodóbb ismertetőjele. Edvárd király elutazásánál a közönség is zajos ovációkban részesítette. Az utcák ma is már korán reggel megteltek fűrdövendőkkel és ischli lakosokkal. A közönség különösen a királyi nyárilak és az Erzsébet-szálló előtt állt sűrű tömegben. Háromnegyed tíz órakor a király viharos Hoch! kiáltásoktól kísérve az Erzsébet-szálló elé hajtatott, hogy Edvárd királyt kikísérje a vasúthoz. A király fölment Edvárd király lakosztályába, ahol a két uralkodó mintegy husz perczig maradt együtt. Tíz órakor a két uralkodó elhagyta a szállót és lelkes ovációk között kocsiztak ki a pályaudvarhoz. Ott már várták az uralkodókat Mária Valéria főhercegnő leányával, Erzsébet Francziska főhercegnő, Jenő főherceg, József főherceg, Gizella bajor hercegnő, Lipót, Konrád és György bajor hercegek. Az uralkodók mindenekelőtt cerclét tartottak az udvari váróteremben, azután kimentek a perronra, ahol időközben megjelentek gróf Paar főhadsegéd, Slatin basa tábornok és Lederer kamarai előjáró is. A király mindenekelőtt Slatin basát üdvözölte, azután Goshen bécsi angol nagykövettel és Hardinge államtitkárral szorított kezet.

A két uralkodó rendkívül szívélyesen bucsuzott. Kétszer megcsókolták egymást és erőteljesen meg rázták egymás kezét. Amikor Edvárd király felszállt a vasúti kocsiába, a király feléje kiáltotta:

— A viszontlátásra! — és a kezével bucsut intett. Edvárd királyt Sir Edvárd Goshen bécsi angol nagykövet és Teck alezredes, katonai attasé elkísérik Marienbadba.

Nyilatkozatok.

A „N. Fr. Pr.” levelezője Edvárd király elutazása után egy kiváló diplomatával beszélgetett, aki a találkozást következőleg jellemezte:

A legbarátságosabb hang uralkodott a két uralkodó közötti érintkezésben. A találkozás politikai lefolyása jobb már nem is lehetett volna. Egyetlen zavaró hang sem vegyült bele és olyan tünetek közt folyt le, amelyek a politikai helyzetet illetőleg általános megnyugvást keltenek. Ha a nyilvánosság előtt elhangzottak közt a „béke” szó nem szerepelt, ebben nincs semmi meglepő, mert az Ausztria-Magyarország és Anglia közti jó viszonyban ezt nem kellett külön hangsúlyozni. Ön maga említette, hogy milyen határozottan hangsúlyozta Edvárd király az Ausztria-Magyarország és Anglia közötti jó viszonyt és különös meglepedésének még azzal is kifejezést adott, hogy erős hangsúllyal hozzátette: „Hála Istennek!” A találkozás politikai eredményét a külügyminiszterek kommunikéje tünteti fel. Ausztria-Magyarország teljesen egyetért Angliával arra nézve, hogy a Keleten egyelőre várakozó politikát követnek és jóakarattal fogják Törökország fejlődését kísérni.

Báró Aehrenthal és Hardinge államtitkár tanácskozásáról a következő kommuniké adták ki a sajtó számára:

„Báró Aehrenthal külügyminiszternek Sir Charles Hardinge angol államtitkárral való találkozásának alkalmul szolgált az európai általános viszonyok

megvitatására. Különösen Törökország dolgát tették megvitatás tárgyává, ahol tudvalevően az alkotmány életbeléptetése óta megváltozott helyzet állott elő. Ismeretes, hogy a kormányok s ezek közt a bécsi és londoni is, el vannak szánva, hogy e változással szemben szimpatikus, várakozó álláspontot foglalnak el, abban a reményben, hogy Törökország új kormányzata a közigazgatásban azokat a javításokat és az általános viszonyokban azt a konszolidációt fogja meghozni, amelyre a hatalmak az utóbbi években törekedtek.”

Lapvélemények.

A Times báró Aehrenthal külügyminiszternek Sir Charles Hardinge államtitkárral folytatott tanácskozásával foglalkozván, azt írja:

Örvendetes az a biztosítás, hogy az osztrák-magyar külügyminiszter teljesen egyetért a török reformátorok azon óhajásával, hogy magas céljaik elnyerésére meglegyen minden kilátásuk. Soha sem kételkedtünk abban, hogy Bécsben örömmel vennék, ha Törökországban nagy reformokat vennének keresztül. A reorganizáció folyamata alatt sok terv teljesületlen marad és talán ez az ok, amely miatt az utóbbi időben oly keveset hallottunk a vasútépítések terveiről, holott azt megelőzőleg aggodalmas érdeklődést keltettek. A miniszterek tegnapi eszmecsereje, valamint a két uralkodó szívélyes találkozására hozzájárul ahhoz, hogy a mai kényes helyzetben a kölcsönös megértés megkönnyíttessék és az államoknak a béke fentartására irányuló óhaja megszilárduljon.

A Journal azt hiszi, hogy Edvárd király és uralkodónk ischli beszélgetésének egyetlen tárgya a törökországi helyzet volt. A Siécle rendkívül kíváncsian mondja, hogy Anglia és Németország között megegyezés jöjjön létre, amelyhez Ausztria-Magyarország természetesen csatlakoznék. A Radical reméli, hogy sikerült Edvárd királynak meggyőzni Vilmos császárt arról, hogy Németországot nem fenyegeti az elszigeteltség veszedelme. Ha ez így van, Edvárd király sokat tett a világbéke megszilárdításáért. Az Aurore megállapítja, hogy a marokkói helyzet és a Balkánon beállott nyugalom olyanok, hogy igazolják azon békés nyilatkozatokat, amelyek a kronbergi találkozás után Ischlben váltattak.

A szerenádnál.

Érdekes epizódról kaptunk hírt Ischlből, mely az Erzsébet-szálló előtt játszódott le. Éjfél felé az ischli zenekar, amelyik résztvett az éjjeli ünnepélyen, megjelent a szálló előtt, hogy a királyi vendégek szerenádot adjon. A király egy kártyapartí után visszavonult lakosztályába és már ágyban volt, amikor a szálló előtt hirtelen felcsendültek a God save the King angol himnusz hangjai. A hangszerek teljes erővel harsogták bele a himnuszt az éjszaka csendjébe, amikor az ablaknál megjelent a kíséret egyik tagja és felkérte a zenekart, hogy lojális érzelmeiknek megnyilvánítását tegyék át egy másik órára, amikor a király álmát nem zavarja. Egy hivatalnok lement a zenészek közé és felszólította őket, hogy a zenét azonnal hagyják abba és hagyják a királyt aludni. A zene erre hirtelen elnémult; a zenészek hónaik alá kapták a hangszereket és hazamentek.

Királyunk és az automobil.

A tegnapi automobil-kirándulásán sok érdekes epizód történt. Ferencz József király környezete alig hitt szemének, mikor az uralkodót automobilra szállani látta. A király ugyanis nagy ellenszenvet érez az automobil és a lift ellen. Soha még nem ült liftbe s maga mondta, hogy automobilra sem fog ülni. Emlékeztetes, hogy mikor báró Gautsch miniszterelnök súlyosan megbetegedett, többször meglátogatta, noha a miniszterelnök negyedik emeleten lakott. Horovitz festőművész műtermét is sűrűn felkereste az uralkodó és jöllehet a kérdéses házban lift volt, ő felsége gyalog ment föl az ötödik emeleti műtermébe. Tegnapi erre való tekintettel egészen lassu tempóban ment az automobil. Utközben mindvégig fel volt huzva a vászonponyva és a király alig beszélt egy-két szót, nehogy az erős légáramlattól meghűljön, mikor pedig visszatért, szinte megkönnyebbülten mondta Gizella bajor hercegnének, hogy minden simán ment, de szavaiból ki lehetett venni, hogy aligha fog még egyszer automobilra ülni. Jenő főherceg meg is kérdezte ő felségét, hogy megkedvelte-e az automobil s a király nem csinált titkot belőle, hogy semmi kedve sincs hozzá és nem fog többé automobilra ülni.

Edvárd király nem győzött eleget gratulálni királyunknak, hogy milyen pompás színben van és mennyire dőlczeg a tartása. Tényleg tegnap pompásan festett a király az angol tábornagy egyenruhában, amelyet az ebéd idején és a szerenád alkalmával viselt. Mikor ő felsége megjelent az ebédhez, Edvárd király e szavakkal fordult hozzá:

— Igazán remekül feszül rajtad ez az uniformis, egyszerűen elragadó vagy benne.

Ferencz József király mosolygott s így válaszolt: — Nagyon, nagyon köszönöm ezt a bókot.

Ebéd közben Ferencz József király fölötté jókedvű volt, jó étvágygal evett, de sokkal kevesebbet és lassabban, mint azelőtt. Kevés pezsgőt is ivott s érdekes, hogy míg mindenki pilseni sört ivott, Ferencz József poharába barna sört töltöttek.

A szerenád alkalmával nagy sikere volt a Jenő főherceg-indulónak, amelyet Kremser hangszerelt. Különösen Thyra cumberlandi hercegnőt ragadta magával a gyorsütemű induló és a hercegasszony lábával ütötte a taktust, később aztán királyunk is fejével markirozta az ütemet.

A török események.

Budapest, augusztus 13.

Tegnap ismét több száműzött érkezett Konstantinápolyba, kiknek a szultáni amnesztia megadta a szabadságot. Köztük volt Fuad pasa tábornagy, a boldog Fuad, ahogy Konstantinápolyban nevezik. A lakosság nagy ünnepélyvel fogadta a pasát. A Szenegal gőzös, melyen Fuad pasa Szmírnából érkezett, alig tudott magának utat csinálni a sok bárka és ladik között, amelyek emberekkel sűrűn megrakva Fuad pasa üdvözlésére a Szenegal elé hajóztak. A parton egybegyűlt tömeg örömjongása erősödött, amikor a Szenegal kikötött és a külön bárkán kivonult tengerészeti zenekar muzsikálni kezdett. Fuad pasa a számkivetésben nagyon megöregedett és kissé összeesett. Könnyezni kezdett, amikor a zene rázendített arra az indulóra, amelynek hangjainál az orosz-török háboruban a szultán zászlaját Eléna mellett diadala vezette. A tömeg riadó jása! kiáltása közepette ölelte át azután fiait, akik szintén közreműködtek hazájuk felszabadításában. Feltűnést keltett, hogy Fuad pasa üdvözlésére a német követ és Auler pasa tábornok is megjelentek. A fogadásnál néhány zsebmetező kisebbszerű pánikot okozott, de egyébként az impozáns ünnepség teljes rendben folyt le. A fogadás után a tömeg a Yildiz előtt a szultánt is éltette. Az új-török bizottság semmiféle összeköttetésben sem állott Fuad pasával és így a fogadásban sem vett részt.

Konstantinápolyi jelentések szerint Hadzsi Akif pasa volt belügyminisztert a Mekka-vasut pénzügyigazgatójává és ideiglenesen a hadfelszerelői intézetek főparancsnokává nevezték ki. A lapok hibáztatják a pénzügyminisztérium hivatalnokainak magatartását, amelyet a reorganizációval szemben tanúsítottak. Két hivatalnokot már le is tartóztattak. Resid Akif pasa, az új belügyminiszter állásáról lemondott. Lemondását megrongált egészségével okolja meg és utódjául Izmail Kemal béget ajánlja, aki közbeccsülésnek örvend. Refid lég, az új rendőrminiszter szintén ragaszkodik lemondásához, mert képviselőként akart hazájáért dolgozni. A Sabah szerint Zamí pasa hadosztályparancsnokot nevezték ki rendőrminiszterré. Török lapok szerint a tegnapi minisztertanács a minisztériumok szervezetének reorganizációjával, valamint az elbocsátott és a többi hivatalnokok sorsával foglalkozott. A Gazetta szerint az új-török bizottság négy tagja részt vett a minisztertanácsban. Hivatalos közlemény azt mondja, hogy a minisztérium a kabinet programját teljesen megvitatatta és legközelebb nyilvánosságra hozza. A Tanin szerint Rizat pasa volt hadügyminiszter 100,000 font értékű ingatlan vagyonát az államnak ajándékozta. A lapok azt tanácsolják, hogy a parlamentet egyik császári palotában helyezték el.

Mint tegnap jelentettük, a podgyászshordók sztrájkba álltak. Ennél azonban nagyobb aggodalmat kelt a dzsebalii nagy dohánygyár bezárása. A gyárban nemrég sztrájk volt, de az új-török bizott-

ság közbelépésére az ellentétek elsimultak. Időközben azonban ismeretlen izgatók elhitették a néppel, hogy az alkotmány kihirdetése egyúttal a dohányjüvedék megszüntetését is jelenti. Erre tegnap a kereskedők féláron kezdték a dohányt árusítani, mire a dohányjüvedék a kormánytól kártérítést követelt. A kormány azonban kijelentette, hogy kártérítést nem fizet, mert ő is kárt szenvedett, minthogy részesedik a dohányjüvedék jüvedelmében. Az igazgatóság erre azonnal elrendelte a nagy gyár bezárását, ami által több ezer munkásno veszt el kenyerét. Eddig a rendet nem zavarták meg. A közúti vasut alkalmazottai szintén megszüntették a munkát.

Különböző jelek és több helyről érkezett jelentések arra vallanak, hogy a szerbek a Törökországban bekövetkezett nagy változást arra akarják felhasználni, hogy az új-törököket Bosznia miatt Magyarország-Ausztria ellen izgassák. A belgrádi sajtóiroda a belgrádi, továbbá boszniai és hercegovinai szerb újságokból kivágott izgató cikkeket elküldötte a konstantinápolyi lapoknak azzal a kérelemmel, hogy ezeket a cikkeket tegyék közzé. Ezekben a cikkegekben arról van szó, hogy a törökök irányában egyetlen nép sem viselkedik oly rokonérzettel, mint Boszniában a szerbek s a törökökre nézve nem lehet közömbös egy nyolcz milliónyi nép rokonérzése. A török lapok közlése szerint Törökország szófiai biztosát visszahívták.

Az Ikdam hosszabb cikkben tárgyalja azt a kérdést, szükség-e van-e Törökországnak arra, hogy szövetséget kössön valamely állammal és azon nézetnek ad kifejezést, hogy a mai idő nem alkalmas ily szövetség megkötésére. A lap sorra veszi azokat az államokat, amelyekkel szövetségre léphetne és végül kijelenti, hogy Törökország minden tekintetben békés politikát fog követni anélkül, hogy a hatalmak között féltékenységet keltsen. Az új rezsimmel a diplomáciai karban is változások állnak be. Párisi török nagykövetté Neum pasát, a libanoni kormányzó öcsesét, Zeti beyt pedig külügyi államtitkárrá nevezték ki. Portai körökben híre jár, hogy Dsevad, az ujonnan kinevezett első Yildiz-titkár helyébe Tevfik brussai válit nevezik ki. Tevfik volt Yildiz-titkár reakcionáriusnak tartják és nem kedvelik. A portán ma elterjedt az a hír, hogy a külügyminiszter lemondott és valószínűleg berlini nagykövetté nevezik ki. A washingtoni követséget nagykövetséggé emelik.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Kolozsmegeye közigazgatási bizottsága gróf Bánffy Miklós főispán elnökletével ülést tartott, amelyen Varró tanfelügyelő javaslatára a bizottság hozzájárult ahhoz, hogy négy görög-keleti és görög-katolikus iskola tanítója ellen tiltott, államellenes tankönyvek használata miatt az ügyességhöz feljelentés tétessék. A bizottság több iskolát, amelyek a magyar nyelvben eredményt nem értek el, megintett első ízben és másodízben is. Végül a bizottság egy tanító ellen, ki hazafiatal dalokat tanított, megindította a fegyelmi eljárást.

Krassó-Szörény vármegye községi és körjegyzőinek egyesülete fennállásának negyedszázados jubileuma alkalmából augusztus 23-án délelőtt tíz órakor Lugoson, a vármegye székházának nagytermében diszközgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A diszközgyűlés megnyitása. 2. Ünnepi beszéd, az egyesület történetének méltatásával. 3. A jubileum emlékére létesített jegyzői ösztöndíj-alapítvány alapító-levelének előterjesztése. 4. A diszközgyűlés bekezdése. — Délben 1 órakor a „Magyar Király” nagytermében társasbéd, egy teríték ára 4 korona. Délután 5 órakor sétahangverseny a „Concordia” kertjében. Este 6 órakor táncszertély a „Concordia” nyári helyiségében.

Brassómegeye törvényhatósági bizottságának azon határozatát, mely szerint a koronázási jubileum napján szolgálatban álló, rendszerezett állásokkal bíró vármegyei és községi tisztviselők és alkalmazottaknak ezen szolgálati év nyugdíjaztatás esetén kétszeresen számíttassék, nem találta jóváhagyhatónak, mert a nyugdíjalap ez idő szerint nagyon kedvezőtlen állapotban van s eléle megterhelhetőséggel még inkább veszélyeztetné megtámadott fizetési képességét.

A nagyszerb propaganda.

Budapest, augusztus 13.

A zágrábi vizsgálóbíró a nagyszerb összeküvés ügyében tovább folytatja a vizsgálatot, az érdekeltek pedig állhatatosan tagadnak. Fordulat az ügyben nem történt s a mai eseményekről a következő hireink érkeztek:

Budiszavljevics Bude képviselő tegnap tényleg Zágrábba érkezett. A nála járt újságírók előtt alaptalanoknak nyilvánította Nasztics vádjait, amelyekről ő csak a röpiratból értesült. Tavaly november és december havában semmiféle értekezleten nem jelent meg Belgrádban. Hivatkozik a zimonyi rendőrségre, amely igazolhatja, hogy merre járt ő akkoriban. Utóbb Budapestre utazott és résztvett a horvátok országgyűlési obstrukciójában. Erről is nagyon sokan tanuskodhatnak. Valótlanságoknak mondja azokat a gyanúsításokat is, amelyekkel Nasztics Pribicsevics Valért illeti. Politikai körökben feltűnt, hogy Budiszavljevics egyetlen szóval sem védelmezte Pribicsevics Ádámot. A vidékről olyan hírek érkeznek a horvát fővárosba, hogy a szerbek közül sokan Belgrádba mennek. Kostajuczában még folyik a hatósági vizsgálat, de eredményt eddig hivatalos helyen nem jelentettek. Ma Popovics és Lukinics mellé a letartóztatottak védőjéül dr. Milkovics jelentkezett. Itt említjük meg, hogy báró Rauch Pál elrendelte, hogy augusztus 18-án a horvát középületekre vonják fel a magyar lobogót. Varasdról táviratozzák, hogy Jellasiich János főispán a saját szavai szerint ellene akar szegülni a rendelet teljesítésének, mert ellenkező esetben zavargások keletkeznek.

A „Srbobran” mai száma vezércikkben a magyar kormányt támadja a nagyszerb propaganda híveinek letartóztatásáért. A közlemény hangja a végén megszelidül és ajánlatosnak mondja azt, hogy a horvátság és a magyarok viszonya békésebbre változzék. A „Hrvatsko Pravo” ugyancsak vezetőhelyen fejtegeti, hogy a foglyok ellen a büntetőtörvénykönyv mely szakaszait alkalmazhatja a törvényszék. A legszigorubb büntetések várnak a vádlottakra — állapítja meg az említett újság; — mert a maximum a halálos ítélet, a minimum a tíz évi súlyos börtön.

Popovics Dusán orsz. képviselő, a letartóztatott szerb összeküvők egyik védője a következő felvilágosításokkal szolgált ma egy újságíróknak:

Ha csakugyan igaz volna, hogy a Horvátországban letartóztatott szerbek tényleg résztvettek az ismert forradalmi szabályzat (statutum) megszerkesztésében, ez sem igazolná a most folyó üldözéseket és tömeges letartóztatásokat. Ebben a statutumban ugyanis világosan ki van mondva, hogy a magyar királyság területén nem folytatható semmiféle akció és hogy a bizottság munkájának tisztán a nemzeti öntudat ébresztésére kell szoritkoznia. Horvát- és Szlavonország részére a statutum nem ajánl semmiféle forradalmi akciót és csak azoknak az elemeknek a támogatását sürgeti, melyek Dalmácia visszacsatolását és a királyságok közjogi individualitásának biztosítását követelik. A letartóztatott szerbek azonban nem is vettek részt a statutum megszerkesztésében. Ezt ők már ki is jelentették és kijelentéseiket be is bizonyították. Különösen pedig nincs semmi köze ehhez a statutumhoz a szerb önálló pártnak, mely mindig a békés és fokozatos haladás eszméjéért lelkesedett és küzdött a katasztrófális politika ellen. Különben gyerekesesség volna elhinni, hogy egy marék szerb itt forradalomra határozta el volna magát, amikor jól tudják, hogy nemcsak a monarchia egy millió szuronyát, hanem magát az európai konstellációt találják magukkal szemben.

— Hát akkor miért tartóztatják le a szerbeket? — kérdezte az újságíró.

— Ezt nem nehéz elalálni. A mai horvátországi rezsim csak a régi metódussal, azaz a brutalitás segítségével tudja magát fenntartani. Azért futja fel az egész ügyet, hogy a monarchia és a dinasztia megmentőjeként tüntethesse fel magát és megkaphassa a felhatalmazást a kivételes rendszabályoknak Hor-

vátorszáiban való életbeléptetésére. Ezenkívül a horvát kormány arra is számított, hogy a szerbek letartóztatása a horvátoknál konsternációt fog kelteni és a horvátok ijedten fogják magukól kérdezni: Leheséges-e csakugyan, hogy felségárulókkal voltunk szövetségben? Csak hogy a mai rezsim, mint mindenben, ebben is csalódott. A horvátok a szerbek üldözését látják ezekben a leatrótátásokban. A horvátok tudják, hogy báró Rauch a leglojálisabb elemnek nevezné a szerbeket, ha az ő politikáját támogatnák. Ezekből az üldözésekből csak a magyarságnak lesz kára, mert a magyar-szerb barátságot máris lerontották. Ártanak az üldözések a magyar függetlenségi pártnak is, mely annak idején patronizálta az egyetértést és a fegyverbarátságot az állítólagos délszláv felségárulókkal.

A ravniczei mészárlás.

Budapest, augusztus 13.

Harmincz esztendeje már annak, hogy csapataink bevonultak Boszniába, hogy a berlini konferencia megbízatásának eleget tegyenek. A bosnyák felkelők tudvalevőleg több helyen törbe csalták az okkupációs hadsereg egyik-másik kisebb osztlát s embertelenül lemészárolták. Ebben a sorsban részesült Budapest házierezedeink, a harminczkettedik ezrednek nyolczadik százada, melyet Ravniczénél úgyszólván teljesen megsemmisítettek a bosnyákok.

A harminczkettedik gyalogezred 1878. augusztus elején rekkenő hőségben lépte át a dalmát határt. Nagy fáradalmak közt érték el Stolácot, amelyet a második zászlóalj szállott meg. Ennek a parancsnoka Huletzky őrnagy volt. A nyolczadik század a török temetőben a szabad ég alatt ütött tábor. A legénység még jóformán ki sem heverte a sok nélkülözést, amikor augusztus 12-én parancs érkezett az őrnagytól, hogy másnap a század menetgyakorlatot tartson Lubinyeig. Medved százados reggeli hat órakor, a negyedik szakaszt tábori őrségül hagyva hátra, elindult századával. Oly biztosságban érezte magát, hogy még a fegyverek závarzatáról sem vettette le a por és sár ellen oltalmazó posztót. Az elővédet Kuklendorovics Emil tiszt helyettes ráczkevei fiu vezette, az utóvédet pedig Péch tartalékos hadnagy. Az oldalvédek kiküldéséről azonban a kapitány teljesen megfeledkezett, mely mulasztás rettenetesen megboszulta magát.

Harmadfél óráig marsoltak az irgalmatlan rossz uton a szegény bakák, míg végre egy, még a rómaiak idejéből származó ciszterna mellett, mely az esővíz fölfogására szolgált, a kapitány pihenőt adott. Egy hercegovinai keresztény asszony sűrű keresztvetések között közeledett feljűk s figyelmeztette a kapitányt, hogy az alig félóránnyira eső hegyzoros ormait turkik tartják megszállva, akik állig vannak fegyverkezve. Arra kérte a vojvodát, így czimezte Medved századost, hogy forduljon vissza, ahonnan jött, mert nagy szerencsétlenség fog a sváb császár katonáira szakadni. Pedig kár lenne ennyi fiatal legényért.

Csernagovác káplár tolmácsolta az asszony figyelmeztetését, mire a kapitány, aki aznap fölöttébb jókedvű volt, egyet legyintett kezével:

— Vén asszony fecsegése az egész!

Ezzel egy papirosorintot nyomott az asszony markába s virzsina-szívarra gyujtván, elindult századával. Közvetlen a Ravnice előtt lévő hegyzorosban azonban kellemetlen meglepetés érte. Ugy történt minden, mint ahogy az asszony megjövendölte. A hegyzoros mind a két oldalát Fehovics-Zukov Adám felkelővezér szállotta meg ötszáz emberével, akik kitűnő hátultöltő fegyverűkkel jobbról-balról gyilkos golyózáppal árasztották el a bakákat. A szegény fiuk hiába kapkodtak fegyvereikhez, mikor a kapitány lövést vezényelt. A závarzatot eltakaró posztódarabot a nagy sietségben nem tudták legombolni. Egyik a másik után rogyott össze, a megmaradtakat pedig az ellenség handzsárral rohanta meg. Medved kapitány a felkelő-vezérrel került össze, akinek fejét kardjával kettéhasította, de a következő perczben már egy botrova élességi handzsár leütötte a fejét.

A felkelők rövid harcz után a még életbenmaradt katonákat az elővéddel együtt irgalmatlanul felkon-

czolták s a holttesteket megcsontították. Az utóvéd megmenekült katonái közül Héring Mátyás századtrómbítás vitte meg a vészírt Huletzky őrnagynak, aki rögtön riadót fuvattott, de mire zászlóaljával a harczterre ért, a felkelők Lubinye erdőségeibe iramodta. Még a halottaikat is magukkal czipelték.

A volt bajtársak négy évvel ezelőtt a vérfürdő helyén, mely Stoláctól tíz kilométer távolságban van, emlékoszlopot lepleztek le az elesett magyar katonák sírján. Az obeliszket a maga költségén Gerstenbrein Tamás kolozsvári kőfaragó-mester készítette, aki szintén ott küzdött a lemészárolt hetvenhét bajtárs oldalán.

Az olvasóhoz.

E hó elsején új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés“-re, a legrégibb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hiú marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam klépitése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a czél, amelyért az „Egyetértés“ ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzívtással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyidűli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabbban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ czimű, gyönyörűen kléllított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja klérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

- Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
- Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
- Félévre . . . 14 kor. — fill.
- Egész évre . . . 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akikkel előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

EGYHÁZAK.

— (Támadások Zmejanovics ellen.) Megemlékeztünk róla, hogy egy fővárosi lapban támadások jelentek meg Zmejanovics püspök és a kongresszusi választmány ellen. Ezek a támadások a legerélyesebb megtorló lépések megtételére indították a szerb egyházi mérvadó köröket. A kongresszusi választmány tagjai táviratban megkeresték a Budapesten időző Bogdanovics Luczián adminisztrátort, hogy a választmányt azonnal hívja egybe és azon határozatot hozzanak a sajtópörnek rögtön való megindítása iránt. Hir szerint Zmejanovics Gábor püspök szintén megteszi a közleménnyel szemben a megtorló lépéseket.

A rétsági haramiák.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 13.

A tegnap szennzáció ma még mindig a szennzáció erejével foglalkoztatja a kedélyeket, mert eddig az össze-vissza való táviratváltások daczára sem lehetett teljes bizonyossággal megállapítani, hogy csakugyan a rétsági haramiák közül való-e az a három gyanus ember, aki a tescheni ügyészség börtönében ül. Tegnap éjszaka egész bizonyosnak látszott a dollog és ez a bizonyosság ma reggelre jelentékenyen megingott. A tescheni kerületi bíróságnál folyó kihallgatásokról még mindig nem érkeznek pozitív hírek, amelyek megerősítenék azt a gyanút, hogy tényleg a veröcze-rétsági rablás tettesei kerütek kézre. A pestvidéki ügyészség tehát még mindig a bizonytalanság homályában tapogatódzik, bár valószínűnek tartják, hogy az elfogottak követték el a rablást s azután társaiktól különválva, valószínűleg Teschen—Oderberg—Weiskirchen—Bécs—Grác és Zágráb—keresztül Horvátországba igyekeztek. Nem lehetetlen, hogy tettestársaik talán más uton már el is érték Horvátországot s ezért dr. Bálint Ernő pestvidéki kir. ügyész táviratilag újból körültekintő és beható nyomozásra szólította fel a zágrábi csendőrpáncsnokságot és a horvátországi csendőrsöket.

Ma délelőtt híre kelt, hogy a tescheni rendőrség állítólag táviratilag értesítette a váci rendőrséget, hogy a letartóztatott munkások a tescheni kerületi bíróság vizsgálóbírája előtt beismerő vallomást tettek. A pestvidéki ügyészségen ezt a hírt először megerősítették, de délben, talán a nyomozás érdekében, visszavonták a nyilatkozatot és kijelentették, hogy tévedésen alapul, mert a mai nap folyamán még semmiféle értesítés sem kaptak Teschenből.

A nyomozás különben úgy Budapesten, mint Vácztól serényen folyik, hogy megállapítsák, kikkel érintkezett Marovics a vállalatától való eltávózása után. Erre vonatkozólag Kálló váci rendőrkapitány kinyomozta, hogy Marovics egyik munkástársával, Knéznerics Mátyással július 15-én Budapestre utazott, ahol egy-két napig időztek s azután elutaztak Breznóbányára. Ezt a munkást Kálló rendőrkapitány előállította és őrizet alá helyezte.

Kihallgatásakor Knéznerics beismerte, hogy együtt utazott Marovicscsal Breznóbányára, hogy ott az egyik bányavállalatnál munkába álljanak. Marovics azonban nem állott munkába, hanem egy hét múlva visszatért Budapestre. Hogy azóta mit csinált, azt nem tudja.

Elmondta Kneznerics azt is, hogy feltűnt neki, hogy néhány nappal megérkezésük után több horvát munkás érkezett Breznóbányára, akikkel Marovics sűrűn érintkezett s velük is utazott vissza Budapestre. Kneznerics vallomása szerint augusztus 2-án ment vissza Veröczére. Hogy azóta, különösen pedig a merénylés idejében hol tartózkodott, arra nézve alibit jelentett be. Ő tehát nem lehet részese az utonállásnak. A veröczei rendőrség tényleg meg állapította, hogy Kneznerics a merénylet idejében Kis-Garam községben dolgozott. Kihallgatása után szabadon bocsátották.

A Teschenben elfogott Orlics György, Marovics Markó és Grolics Mihály vasuti munkások ellen dr. Aczél Endre vizsgálóbíró a pestvidéki kir. ügyészségnek indítványa alapján gyilkosság kísérletével párosult rablás büntette miatt a Bp. 143. és 475 §§-ai alapján elfogató-parancs kibocsátását rendelte el. Az elfogató-parancsot ma délelőtt a vizsgálóbíró meg is küldötte a tescheni Kreisgerichtnek azzal a kérelemmel, hogy az ott előzetes letartóztatásba vett három horvát munkást a sürgösen megindítandó kiadási eljárás befejezéséig tartsa fogva. Addig is hallgassa ki a hivatalosan megküldött tényállás tekintetében, különös tekintettel arra, hogy voltak-e társaik a büncselekmény elkövetésében, ezek hova menekültek, merre vették szökésük útját. Egyben pedig kérte a vizsgálóbíró, hogy a bűnjelt képező lefoglalt 17.674 koronát a Kreisgericht küldje be ide Budapestre.

Gonosztevő gyermekek.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 13.

Ma délelőtt apró gonosztevőket hallgattak ki a rendőrségen. Öklömnyi, potton emberek, egyik-másika még szinte öbéli gyerek, de valamennyi kész gonosztevő már. A lelki és testi züllöttség sötét kainbélyege oda van nyomva sápadt, sovány arczcsokáikra, amelyen a konok büntudat egykedvűsége ül. És milyen vakmerő csinyek részleteiről folyik a szó! Olyan gonoszságok listája bizonyul rájuk, hogy akármilyen illavát járt hirhedt kollégájuk megirigyelheti tőlük.

A banda tagjai egy tegnapi csinyük révén kerültek a rendőrségre. Meg is emlékezünk a dologról már tegnapi számunkban, mert szinte hihetetlen, hogy egy pár vakmerő kölyök fényes nappal nekilásson rabolni a főváros kellős közepén, a legforgalmasabb utcán.

Az eset a következő volt: Kollé Ede pinczérfiut tegnap délután az Emke-kávéházban megbizta egy vendég, hogy a Röck Szilárd-utca sarkán levő postatakarékpénztárban helyezzen el számára betétként husz koronát. A fiu elindult, a Népszínház előtt azonban körülfogta vagy öt-hat apró csirkefogó, akik nekiestek, lökdösték, cigarettát kértek tőle, majd pedig az egyik fiu kikapta a kezéből a husz koronát s átadta a mellette álló pajtásának, aki aztán elszaladt vele. Kollé Ede védekezett eleinte, de a kis csavargók erősebbek voltak és agyba-főbe ütötték-verték. A lármára végre többen figyelmessé lettek, rendőrt hívtak, aki az apró utonállók közül elfogta Medvey Béla tizenhárom éves, Bajusz Béla tizenhárom éves, Bajusz István tizenhat éves, Bajusz Lajos nyolcz éves, Német János tizenkét éves és Kovács István tizenhárom éves fiukat. A pénzt Medvey Béla vette el a pinczértől, aki néhány nappal ezelőtt szökött meg a debreczeni gyermekmenhelyről.

Ezeket a kis gonosztevőket hallgatták ki ma a főkapitányságon és ez a kihallgatás fölött a legérdekesebb bünyűgyi regénynek.

A banda feje a 16 éves Bajusz István, aki elmondta, hogy a kis csavargókat két bandába osztva szokta dolgoztatni, de az öcsésével, Bajusz Bélával mindig közösen operál. A tegnapi stiklinél már legkisebb öcsce, Lajos is szerepelt, akinek ez volt az első föllépése, ugyszólván a fölavatása. A banda búvóhelye kint van a Köztemető-úti barakkok tájékán s habár ő és öcsései szüleiüknek Szondy-utcai lakásán szoktak éjszakára meghúzódni, egy-egy sikerült „munka” fáradalmait ők is ott szokták a közös tanyán kinyugodni.

Elmondta ezek után a kis csirkefogó, hogy legutóbb az Egyetem-utczában dolgoztak a tegnapi kaland előtt. Az áldozat egy kis inas gyerek volt, akit a párisi apachok módjára meghurkoltak és elszedték a pénzét. Ezt megelőzőleg az Aréna-uton ütöttek le egy magántisztviselőt, akit szintén kiraboltak.

Mindezeknek a merényleteknek Bajusz Béla, a vezér volt az értelmi szerzője, akinél vakmerőbb suhancot nem igen láttak még a Zrínyi-utcai palota falai. A kis gonosztevő egy párszor megszökött már a debreczeni és a veszprémi gyermekmenhelyről, ahová internálva volt. Legutóbb is szököve jött meg Debreczenből. Pénze nem volt, tehát úgy tette meg a hosszú utat, hogy felkapaszkodott a gyorsvonat utolsó kocsijának ütőkő pufferjére és azon lovagolva ért fel Pestre.

Tavaly ugyancsak Debreczenből szökött meg és pedig mindössze harmincz krajczárral a zsebében. Ahhoz is úgy jutott, hogy egy kofát lopott meg a piacon. Ezen a pénzen egy vasuti szakaszjegyet vásárolt és nekivágott az utnak. Amíg a jegye érvényes volt, addig ott ólálkodott az utasok között, amíg csak hozzá nem jutott egy öreg parasztasszony tárczához. Akkor aztán eltűnt és klozetten, meg az öszekötő-folyosókon bujkált a kalauz elől, nehogy a jegyet kérhesse. Végighaladt az egész vonaton, még a külső felhágó-deszkákra is kimerészkedett. Egészen elkerülni azonban mégse tudta a kalauzt, mert az észrevette, hogy a fiu még mindig a vonaton lappang és hajszolni kezdte. Mikor aztán a vakmerő kölyök látta, hogy nem menekülhet, egy hajmeresztő ugrás-

sal levetette magát a robogó vonatról és eltűnt a közeli erdőcskében. A legközelebbi vonatra aztán az öreg parasztasszony pénzéből váltott jegyet és feljött Budapestre.

Mikor hazaérkezett, szülei valósággal kétségbeestek. Az édesapja, aki becsületes cipész mesterember, bezárta a fiu, hogy társaihoz juthasson, a kályha kürtőjén keresztül a padlásra kuszott fel, ott keresztül feszítette a deszkamennyezetet és kimászott a háromemeletes ház fedelére. Onnan aztán a szomszéd ház villámhárítóján leereszkedett az udvarra és odébb állt. Egyenesen társai tanyájára ment és még aznap délutánján megkezdették a munkát a Kossuth Lajos-utczában, éppen a Nemzeti Kaszó előtt, ahol egy urinő ridiküljét szakították ki a kezéből.

A tegnapi kaland révén tudvalevőleg szintén pénzhez jutottak. Az Emke-kávéház kis pinczérétől tíz forintot raboltak el. Ezzel a tíz forinttal aztán szórakozni mentek. Az estét a cirkuszban töltötték el. Háromkoronás jegyeket váltottak maguknak. Kettőjüket ott is fogták el a detektívek.

Érdekes incidense volt a kihallgatásnak az a jelenet, amikor a vizsgálót vezető rendőrtiszt tréfásan megkérdezte Bajusz Bélát, hogy nincs-e része a rétsági rablótámadásban.

— Nincs! — felele a suhancz felcsillanó szemmel, aztán elismerő hangsulyal tette hozzá: — De az szép munka volt. Mink is össze akartunk állni nyolczan, hogy ilyen nagyobb dolgokba foghassunk. És ezt olyan komoly arczczal mondotta, mintha a világ legtermészetesebb dolgáról lenne szó. A többi kis csirkefogó pedig áhitatos figyelemmel leste a bandafőnök minden kijelentését. Egyébként pedig érdemes ezeket a kis legényeket megnézni. Beteges, sovány kis testük alig-alig fejlett. És valamennyinek az arczán ott van a született gonosztevők atavisztikus ismertető jele. A Bajusz-fiuknál pláne egy és ugyanaz a sajtósság mutatkozik. Valami deformációja a bal pofacsontnak és az állkapocsnak. Mind a három gyermek arca félre van nyomorítva. És ezek a betegen született szegény kis nyomorultak, föltartóztatlanul haladnak előre a bün kálváriájának szomorúján. Egyelőre valamennyien a vidéki gyermekmenhelyekre kerülnek Bajusz Béla kivételével, akit már javítóintézetbe internálnak.

TÁVIRATOK.

Ivanits áthelyezése.

Belgrád, augusztus 13. Ivanits Ivánt, szerb külügyminiszteri osztályfőnököt saját kérelmére áthelyezték követségi titkárnak Konstantinápolyba

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	aug. 12.	aug. 13.
B u z a	locobuza	100 ¹ / ₈	100 ⁷ / ₈
	szeptemberre	100 ⁹ / ₈	101 ³ / ₈
	decemberre	102 ² / ₈	103 ³ / ₈
T e n g e r i	szeptemberre	86 ¹ / ₄	86 ¹ / ₄
	decemberre	75 ¹ / ₈	74 ³ / ₈
C s i k a g ó.			
B u z a	szeptemberre	92 ¹ / ₈	93 ¹ / ₄
	decemberre	94 ³ / ₈	95 ¹ / ₄
T e n g e r i	szeptemberre	77 ¹ / ₈	78 ⁵ / ₈

New-York, aug. 13. Gyapot New-Yorkban helyben — (10.50 tegnap), gyapot szeptemberre — (9.25 gyapot novemberre — (8.40), gyapot New-Orleansban helyb. — (10.—), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90) petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, augusztus 13. (Zárlat.) Zsir szeptem. 9.25 tegn. 9.30), zsir októberre 9.35 (tegnap 9.40), szalonna short clear, 9.12 (tegnap 9.12), sertéshus októberre 15.10 (tegnap 15.32).

A Z EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

UJDONSÁGOK.

A gyermek egyénisége.

* * *

Hanako, a híres japán színésznő, akit európai diadalutján nyugat metropolisáiban oly nagy csodálattal fogadtak, egy angol folyóiratban most részletesen beszámol ifjuságáról és európai benyomásairól. Hanako kora fiatalasága már a művészet szolgálatában telt el. Nálunk Japánban — mondja Hanako — lehető korán igyekeznek a gyermek hajlandóságát kiismerni s a gyermeket e szerint nevelik. Ha mechanikai ügyessége van, ilyen iskolába küldik, ha ügyesen rajzol, rajzolni tanítják, így aztán tizenkét-tizenhárom éves korában minden gyermek azt a képességét fejleszti ki leginkább, melyből a legtöbb van benne s amelyhez a legnagyobb szeretettel vonzódik.

Nálunk a tizenkétéves gyermek egyéniségével senkisé nem törődik. A szülők legtöbbje nemcsak a tanítást, de a nevelést is egyedül az iskolára bizza s azzal, hogy gyermekéért lefizette s írva a tandíjat s megvette örege a legalább feleszámban fölőleges könyveket, eleget is tett gyermeke neveléséért is. Az iskola pedig nehéz és nálunk hibás ultra zökkenett feladatában épp a legfontosabb tényezőtől, a szülők segítő, kiegészítő és betetőző munkásságától magára hagyva csak hiányosan és általánosító sémák szerint végezheti úgy ahogy kioktatás rendeltetését. Az osztályok majdnem mindenütt oly zsúfoltak, hogy az egyes tanulóknak egyéni hajlamait, az ezekben kiütőkő alkalmakat lehetetlen megfigyelni s a gyerek változó belső képét még inkább lehetetlen folyton emlékeztetőben tartani.

Az iskola egész berendezkedése nálunk az egyéni élet elmosására s a sziv, vagy a lélek egyéni fejlődésének keréketörésére van megalkozva. Az a legjelesebb tanuló, aki minden könyvből a legjobbban felel, aki tehát egy tárgygyal sem foglalkozik a vonzódást eláruló szeretettel és részletességgel. Az az iskola büszkesége, aki egy bizonyos nivón végig az összes studiumokból meg tudja a sarat állni, aki minél többől tud, következetesen akin minél kevesebb ragad az egyes tárgyak sajátos értékéből. Ez a nivelláló hatás inkább szembetűnő egy későbbi példával, mintha csak azt mondaná az iskola, hogy az a legjobb iparos, aki egyenlően jó asztalos, lakatos, suszter, egyenlően jó kovács, kádár és szabó. Következésképpen egyenlő rosszul tud csizmát, kocsit, lakatot, butort és patkót csinálni. Az iskolának ez a szeretetnélküli nivelláló hatása annyira homokba fulaszt minden egyéni vonatkozást, hogy később is, már tul az iskolán csak véletlenül, vagy a legvállalkozóbb befektetések után bukkanhat ki-ki meglepetés-szerűen saját magára.

Teljesen fölőleges az egyéni életet, a képességek sajátos kialakulásának térbiztosítását, mint a megelégedés, a boldogulás és boldogság egyetlen utját itt kijelölni. Ezt mindenki tudja s épp ezért áll nálunk a legkevesebb ember a maga helyén. Folytonos hullámlás, keresés, eltolódás, egyre nagyobb elégedetlenség s egyre nehezebb megélhetés morzsolja, zuzza és kerékbe töri kegyetlenül az emberek százezreit s az életnek ez a nagy fájó boldogtalansága annál mélyebb, annál égetőbb lesz, minél később térünk vissza saját magunkhoz a gyermekeink szeretete, egyéni erősítése és boldogítása által.

NAPIREND. Naptár. Péntek, augusztus 14. — Róm. kat.: Athanázia — Prot.: Öszb. — Görög-orosz: aug. 1. Sz. k. — Zsidó: Ab. 17. — A nap két reggel 4 óra 54 perczkor, nyugszik este 7 óra 13 perczkor. — A hold két este 8 óra 57 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 7 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

A közoktatásügyi államtitkár fogad 12 órakor.

Allandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás nyitva a Nemzeti Szalonban. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva. Belépő-díj 20 fillér. — Egyenruházati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban nyitva. Belépő-díj nincs. — A Nemzeti Múzeum régiségtárai nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum nyitva. — A Fővárosi Múzeum nyitva. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A történelmi képesarnok nyitva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquinumi muzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Ipar-

muzeum nyitva. — A Ráth György Muzeum (Városligeti fasor 10.) nyitva. — Az Erzsébet-Muzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva. — A nyilvános könyvtárak zárva. — A muzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— **A norvég király Bécsben.** Október havában hír szerint Bécsbe érkezik Hakon norvég király, hogy meglátogassa Ferencz József királyt. A látogatás napja még nincs megállapítva. A norvég uralkodó Bécsben királyunk vendége lesz.

— **Kitüntetés.** A király Mezey Bélának, a kereskedelmi minisztérium számvédelmi főnökének nyugdíjazása alkalmából, sok évi buzgó szolgálata elismerésül, a királyi tanácsosi czímet díjmentesen adományozta.

— **A német trónörökös.** A német trónörökös és neje tegnap este Rafensteinba érkeztek s a Bristol-fogadóban szálltak meg. A trónörökös kíséretében volt gróf Finkenstein, báró Dungen, Pourtalés grófnő és Trotha kisasszony. A vendégek Lindauban tegnap délelőtt 11 órakor automobilra ültek és Finstermünzen és Mals-Meranon át este hét óra felé érkeztek Bozenba, ma délelőtt pedig tovább utaztak a Brenner-hágón át Innsbruck, Kufstein és Salzburg felé. — Előzőleg a trónörökös Friedrichshafenbe utazott s meglátogatta Zeppelin grófot, akivel körülbelül két óra hosszáig beszélgetett.

— **Mezőssy államtitkár Kassán.** Mezőssy Béla államtitkár ma délelőtt Zalka Zsigmond gazdasági akadémiai igazgató kalauzolásával megtekintette a gazdasági akadémiát, valamint a most épült kulturmérnöki hivatalt és vízmesteri iskolát. Az államtitkár a látottak felett teljes megelégedésének adott kifejezést. Mezőssy délután Poprádra utazott.

— **A megrongált vasuti hid.** A vihar és árvíz által lerombolt turáni vasuti hid miatt a közlekedés még mindig átszállással történik. A ruttkai vasuti főműhely munkásai szakadatlanul dolgoznak a hid javításán s az osztálymérnökség reméli, hogy holnapra elkészül a hidjavítással és a személyforgalom megindulhat. A teherforgalom legalább egy hétig szünetel még.

— **A főkapitány itthon.** Dr. Boda Dezső főkapitány ma megérkezett nyári szabadságáról, amelyet Rímiben töltött s átvette hivatalát.

— **Kohl püspök Budapesten.** Dr. Kohl Medárd püspök ma dr. Nemes Antal prelátus kíséretében Balatonfüredről a fővárosba érkezett, hogy abban az esetben, ha Vaszary Kolos biboros herceg-primás nem jöhetne Budapestre, az országos ünnepélyen — a király születésnapján és Szent István napján — helyettesíthesse.

— **Kik vezetik a hadgyakorlatokat.** Az őszi hadgyakorlatokra vonatkozólag a hadvezetőség a következőkben állapodott meg: Az alakítandó két hadsereg vezetői Fiedler Nándor és báró Albori Jenő tábornagy csapatfelügyelők lesznek, akik ezidén első ízben viselnek ilyen tisztet. Az egyes hadseregek vezérkari főnökei gyánánt Puhalló Pál és Schemua Balázs vezérőrnagyok vannak kiszemelve. Különösen nagy figyelmet kelt az a körülmény, hogy a 4-ik és egy kombinált hadtestből alakítandó „saját” hadsereget nem a 4-ik hadtest parancsnoka fogja vezényelni, mert gróf Uexküll-Ohlyenband lovassági tábornok, hadtestparancsnok rangban jóval idősebb, mint a kiszemelt hadsereg-vezető. A „saját”-hadsereg vezérletét Brudermann Rudolf lovag lovassági tábornok veszi át, aki éppenséggel nem újoncz ezen a téren, mert lovassági csapatfelügyelővé történt kinevezése előtt a lemerbergi II-ik hadtest parancsnoka volt. A kombinált hadtest vezetője Pott Emil altábornagy lesz, aki korábban római katonai attasé, jelenleg pedig przemysli dandárparancsnok.

— **Szmrecsányi temetése.** Szmrecsányi püspök holtteste ma megérkezett Nagyváradra. A koporsót a püspöki rezidencia dísztermében ravatalozták fel. Holnap reggel Samassa érsek beszenteli a holttestet, amelyet azután Sáros-Darócra szállítanak. A káptalanhoz a mai nap folyamán is számos részvét-távirat érkezett.

— **Az északi sark meghódítása.** Wellmann Walter a jövő évben ismét kísérletet tesz az északi sark megközelítésére. Amerikából táviratozott, hogy a Spitzbergákon lévő menedékház őrei télen maradjanak ott és halmozzanak föl eleséget.

— **A lipótvárosi bucsu,** mely azelőtt Lipót napja utáni vasárnapon, november 15-ike táján szokott megtartatni, a lipótvárosi Szent István-bazilika felszentelése óta ezentul mindig augusztus 20-án, Szent István napján lesz megtartva. Ez alkalommal a bucsu előestéjén este 8 órakor a Szent István-bazilika kupoláján a honvédeknek régi egyházi és hazafias dalokat ad elő. Bucsu napján reggel 6 órától kezdve óránként csendes misét mondanak, míg az ünnepi zenés nagymise 10 órakor lesz, melyet szentbeszéd előz meg.

— **Elhunyt osztálytanácsos.** Dr. Gedeon Mihály földmivvelésügyi miniszteri osztálytanácsos hosszúságos súlyos betegség után 55 éves korában folyó hó 12-én elhunyt. A földmivvelésügyi minisztérium egyik igen érdemes és tevékeny tagját vesztette el az elhunytban. Dr. Gedeon Mihály osztálytanácsos a minisztérium vízügyi főosztályának főnökhelyettese volt. Hosszas községi szolgálata alatt a vízügyi igazgatás körében működött s mint a vízi szakhoz tartozó személyzeti ügyek vezetője buzgalmával és gondos munkásságával nemcsak tisztársai, de a vízügyi személyzet szeretetét és bizalmát birta megnyerni. A földmivvelésügyi minisztérium tisztikara, ugyszintén a vízügyi személyzet is koszorút helyezett megboldogult tisztársára ravatalára s a minisztérium külön gyászjelentést adott ki. Temetése a X. kerület, Tiszviselőtelep, Villám-utca 20. számú gyászszobából, folyó hó 14-én délután félöt órakor lesz.

— **A Kossuth-nóta miatt.** A Kossuth-nóta elnevezéséért újban 30—30 napi áristomot kapott két baka. A Szabadkán állomásozó 86. gyalogezred pótkeret-zászlóaljának laktanyájában, ahol csupán altisztek vannak elhelyezve, két altiszt, névszerint Szilvási szakaszvezető és Sümegeti tizedes este a Kossuth-nótát eldudolta. Egyszerre váratlanul betoppant a szobába Müller főhadnagy, az osztrák származású tiszt és rapportra rendelte a két altisztet. Másnap meg is jelentek a rapporton Staniovič őrnagy, pótkeretparancsnok előtt, aki az egyiket nyolcz, a másikat husz napi szigorított fogsággal büntette. Ezt a szigorú ítéletet felterjesztették a felettes hadtestparancsnoksághoz, mely ugy itélkezett, hogy a két altiszt büntetése harmincz napra emeltessék.

— **Ajándék gróf Zeppelinnek.** Ulm városa, ahol gróf Zeppelin éveken át parancsnoka volt a házi lovasezrednek, ennek emlékére elhatározta, hogy azt a nyaralót, amelyet Zeppelin még akkor, a hetvenes évek elején építtetett a hegyoldalban, megvásárolja és a grófnak ajándékozza. A villa azóta többször cserélt gazdát és már díjledezőfélben van. Zeppelin nagyon szeretett ott lakni s házasságának első éveit is ott töltötte. A nyaraló kéri a modern villák közül ósdi stílusával.

— **A rákbetegség gyógyítása.** Bell nevű londoni orvos a napokban tíz olyan rákbajos ember gyógykezelésére vállalkozott, akikről az orvosok már mind lemondtak. Dr. Bell keze alatt néhány nap múlva valamennyi betegen csodálatos javulást konstátált. Bell módszerének lényege egy szigorúan betartott diéta. A betegnek nem szabad föt éltet ennie, hanem csak salátát, gyümölcsöt, tojást, tejet és sajtot. A vízta levegőre, vizre és a gondos hygienikus rendszabályokra nagy súlyt kell fektetni. Dr. Bell módszerében nagy szerepet játszanak a hangyatojások is, melyek állítása szerint a ráksejteket elpusztítják és a vér mérges anyagait megsemmisítik.

— **Farman léghajóját lefoglalták.** Az amerikai végrehajtók csak olyan kiméletlenek és könyörtelenek, mint a magyar végrehajtók s az amerikai hitelezők éppen oly tekintet nélkül valók, mint a végrehajtók. Ehhez a tételhez hadd szolgáljon illusztráció gyanánt az alábbi csinos eset. Henry Farman, a világhírű francia léghajós Amerikába ment, hogy az amerikaiaknak is bemutassa, mily hatalmas a francia szellem. New-Yorkban készült a felszállásra, amikor megjelent a végrehajtó és egyszerűen, minden teketória nélkül lefoglalta a léghajót, még pedig adósság miatt. Egy vázsongyárosnak Farman nyolczszáznegyven koronával tartozik vászonért, amelyet Farmannak szállított. A new-yorki aero-klub ki akarta fizetni a tartozást, de Farman annyira elkedvetlenítette a foglalás, hogy lemondott légi utjáról s elhatározta, hogy minél hamarabb visszatér Franciaországba.

— **A düsseldorfi sakkverseny.** A mesterverseny mai tizedik fordulójában Marshall, aki Jacobot verte le, az eddiginél is nagyobb előnyt ért el. John és Süchting mai veszteségeikkel Salve, illetőleg Miesessel szemben háttérbe kerültek és Spielmannal együtt, aki ma Wolffal szemben győzött, a magyar Bródy is előtérbe jutott, amennyiben sikerült Gottschalltól egy egységet kieroszakolnia. Johner megnyerte a játékot Bardelebennel szemben, Treybal leverte Przepiorkát és Sviderski Fritzet. A verseny állása ez: Marshall 8, Salve 6 (1), Brody 6, John 6, Spielmann 5½ (1), Mieses 5½, Süchting 5 (1), Johner 5, Bardeleben, Sviderski, Treybal 4½, Wolf 4 (1), Jacob 4, Przepiorka 3½, Fritz, Gottschall 3.

A tizennegyedik fordulóban ezek a mérkőző párok: Treybal—Spielmann, Jacob—Przepiorka, Süchting—Marshall, Johner—Mieses, Sviderski—Bardeleben, John—Fritz, Gottschall—Salve, Wolf—Brody.

— **Rákóczi-emléktábla.** Annak az eseménynek kétszázadik évfordulója alkalmából, hogy a szerencsétlen trencsényi csatavesztés után II. Rákóczi Ferencz néhány napon át a Zerdahelyi-család nyitrazerdahelyi ősi kastélyában tartózkodott, a kastély jelenlegi ura, Zerdahelyi Béla és neje, született Ivánka Leona, a kastély falába díszes kivitelű Rákóczi-emléktáblát illesztett. Az emléktáblát most leplezték le szép ünnepség keretében, amelyen az emléktáblát felállító család tagjai, továbbá gróf Wilczek Frigyes főispánnal élükön, Nyitra-megye előkelőségei nagy számban vettek részt.

— **A suczavai bírák botránya.** Adtunk hírt a közelmult hetekben arról, hogy a suczavai bírák ellen fegyelmi vizsgálat van folyamatban, melyet Czerwinski udvari tanácsos vezet. Czerwinski most egy hírlapíró előtt annak a nézetének adott kifejezést, hogy az ügy a bírákra nézve súlyos következményekkel fog járni. Egy másik magas bírósági személy pedig azt mondta, hogy ez a fegyelmi vizsgálat az egész bírói kart érinti. A bírói tekintélyt nagyban kompromittálja e korrumpált elemek büne és soká fog tartani, míg megint helyre fog állni. A vizsgálati eljárásra nézve még a következőket jelentik: A megvesztegethető bírák elleni fegyelmi vizsgálat mind szélesebb mederben folyik. Czerwinski udvari tanácsos a vizsgálatot Bukovina többi járásbíróságaira is kiterjesztette. Az eljárásból már egyes részletek nyilvánosságra jutottak. Így beszélük, hogy több bíró saját vigyázatlansága folytán ment bele a csapdába. Így a tárgyalások napján váltókat állítottak ki maguknak a felekkel. A váltó keltének és a tárgyalás napjának egyezése az illető bírákra végzetes lett. A bukovinai bírósági körökben igen nyomott a hangulat. Daczára annak, hogy a bírák a hivatalban a legszigorubb objektivitással járnak el, a nép bizalma rendkívül megingott.

— **Tűzvész Mauth városában.** Mauth városában tegnap éjszaka sikerült a tüzet lokalizálni. A kárt fél millió koronára becsülik, amelynek csak csekély része térül meg biztosítás révén. Első sorban a reichenbergi Concordia biztosítótársaság van érdekelve.

— **A „Courone” katasztrófája.** Adtunk hírt arról Toulonból érkezett táviratok alapján, hogy a „Courone” nevű francia iskolahajó robbanás történt, minek folytán három ember meghalt s többen megsebesültek. A katasztrófáról újban ezeket jelentik: Az iskolahajó matrózainak vallomása szerint a robbanást egy ágyu okozta, amelyből több lövést tettek, mint kellett volna. Az ezáltal keletkezett abnormális forróság a puskaport meggyújtotta és ez okozta a robbanást. A technikusok azt állítják, hogy a robbanás a puskaapor elmálásának következménye, épp úgy, mint a Jena hajón történt katasztrófa alkalmával. A sebesültek iszonyuan meg vannak csonkítva. Többen szemükvilágát veszítik, másoknál a kéz és láb amputációja válik szükségessé. Két tiszt könnyen megsebesült. Újabb megállapítás szerint a robbanás következtében tizenkilenc ember sebesült meg.

— **Házasságok.** Ifj. Rónay Viktor magántisztviselő eljegyezte Hatz Hajnalkát, Hatz Vilmos verseczi czukrász nővérét.

Benedek Manó eljegyezte Weinberger Jankát Budapesten.

Matekovich Lajos csendőrezredes Székesfehérváron hétfőn tartotta esküvőjét Vittyány Annával, Vittyány Sándor és neje, Fekete Eszter rempohollói volt földbirtokos leányával Egyházasszecsődön.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29. l. cm. szerezhetők be. Nagy képek album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Nagy parasztlázadás.** Krasznai-liski bukovinai román községben nagy parasztavargás tört ki és a felbujtogatott parasztek megtámadták báró Hirteának, Frigyes főherceg főudvarmestere mostohafiának birtokát. Vasárnap ugyanis a faluban keresztényszocialista népgyűlés volt, amelyen az agitátorok a zsidók és nagybirtokosok ellen lázító beszédeket tartottak. Másnap a parasztek kaszákkal, szekercékkel fellegyerve és fűrészekkel megindultak a báró nagykereskedésű erdejébe, hogy irtsák a fát és pénzzé tegyék, mert azt halották a népgyűlésen, hogy a báró megélné ura módon mostani jövedelmének századrészből is, tehát a felesleg a szegény parasztekot illeti. Az erdészek elmenekültek a fenyegető tömeg elől és a parasztek hozzálátottak a fák ki-döntéséhez. Megjelent a kerületi főnök is néhány csendőrrrel, de jónak látta, hogy békésen beszéljen a felbujtogatott parasztekkel, akiknek száma meghaladta a háromszázat. A tömeg eloszlott ugyan, de a bukovinai nagybirtokosok és bérlők között ez az eset rémületet keltett s a csendőrséget mindenütt megerősítették.

— **Botrány-affér Nápolyban.** Nápolyban igen nagy feltűnést kelt Decurties márkinének, a nápolyi arisztokrácia egyik legelőkelőbb és nagy szerepet játszó tagjának letartóztatása házasságtörés miatt. A márkiné szolgálójával csalta meg a férjét. Saját fia lepé meg és közölte a dolgot atyjával, aki azonnal intézkedett, hogy feleségét és a szolgát letartóztassák. A márkiné ötvenkét esztendő, a szolgál pedig tizennyolcz éves.

— **Zeppelin motorkezelői.** Gróf Zeppelin két szerelőjének állapota, kik a léghajó megsemmisülése alkalmával szerencsétlenül jártak, a körülményekhez képest kielégítő. Előreláthatólag mindketten fel fognak gyógyulni. Az egyik a megolvadt alumíniumtól égési sebeket szenvedett, a másiknak a léghajó váza a fejére esett és koponyáját betörte.

— **Árvizek a Szepességben.** A folyonos esőzés következtében a Szepességben kiáradtak a folyók. A Dunajecz előntötte az utakat s Galicziával minden közlekedés megakadt. A villám az osztronyi hártában agyonsújtott egy Mudrony Mária nevű leányt. Alsókubínból jelentik, hogy huszonnégy óráig tartó esőzés következtében a folyók és patakok megáradtak, elárasztották a földeket és a partmenti községeket. A parton levő tutajokat és épületeket az ár elragadta. A töltéseket elszakította és a hidakat és átvezetéseket megrongálta. Turdosin, Alsószokván, Nagyrécze és Parnicza községek viz alatt állanak. A lakosságot csónakon szállítják el. Emberéletben nem esett kár. A postaforgalom helyenként szünetel. A kár óriási és az elhordott fa értékét 400.000 koronára becsülik. Az árvai uradalom bérlőjének 6000 öszszeláncolt fenyőszálfáját az ár magával ragadta és a vasuti hidhoz sodorta.

— **Gyorsírók képzése.** Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület tanfolyamaira (Liszt Ferenc-tér 10.) augusztus 28-án kezdődik a beírás. E tanfolyamokon a magyar és német gyorsírás, díjtalan gépirásoktatás, német nyelv és mindkét nyelvű fogalmazásoktatás kivül teljes kereskedelmi szakoktatás is nyerhető. E tanfolyamokat a múlt évben a hivatalos kimutatás szerint 106 férfi és 317 hölgy-növendék végezte el, akiknek tulnyomó része a gyengébb készségűek és az alkalmazást nem kereső tehetősebbek kivételével már is állásban van, részint az egyesületek állásközvetítése révén, részint anélkül is, mert a gyorsírókban való kereslet, az újsághirdetések tanúsága szerint, állandóan növekvőben van. Az egyesületi tanfolyamok elnevezéseit utabban megtévesztő módon utánozzák s ezért megjegyezzük, hogy a tanfolyamok helyisége kizárólag a Liszt Ferenc-tér 10. szám alatti Gabelsberger Szakiskola, ahonnan bővebb tájékoztatást küld az elnökség.

— **Eltűnt egy család.** A budapesti főkapitányságot Rákospalotáról értesítették, hogy onnan titokzatos módon eltűnt egy család: Németh Józsefné, született Horváth Etel magánzó s négy kis gyermeke. A huszonnégy éves asszonyról azt mondják, hogy el akarta pusztítani magát és gyermekeit. A nyomavészett nő középtermetű, kékszemű, fekete haju, hiányos fogu, csinos külsejű. Eddig nem akadtak rá.

— **Életunt végrehajtó.** Kovács Károly bonyhádi bírósági végrehajtó szombaton délelőtt a bonyhádi kaszinó kertjében agyonlőtte magát. Kovács, aki jómódu lengyentől családból származott, igen könnyel-

mien élt, hivatalában szabálytalanságokat követett el és a büntetés elől menekült a halálba.

— **Villámcsapások.** Fejérmegye keleti részén tegnap nagy vihar vonult keresztül, miközben a villám több helyen leütött s különösen Sárszent-ágotán nagy szerencsétlenségnek lett okozója. A közalapítványi uradalom középajori birtokán, melyet Leopold Gusztáv bérel, tegnap ötvennégy bars-megyei aratómunkás csépléssel volt elfoglalva. Este-felé a munkások a szomszédos Sárszentágotára indultak, ahol az éjszakát szokták tölteni. Utközben hirtelen vihar támadt s rettenetes ézengés között egymást érték a villámcsapások. A megriadt munkásnép futva igyekezett menekülni a vihar elől s eközben a villám lesújtott közéjük. A munkások közül tizenötön maradtak fekvé az uton, a többi ijedten menekült szerte-széjjel. Később visszasiettek szerencsétlenül járt társaikhoz és segédkezetet nyújtottak nekik. Tizenegyet sikerült is életre kelteni, azonban Potoczki Erzsébet, egy 19 éves viruló szép leány, meghalt, a villámütés megölte. A hatóság emberei is megjelentek a szerencsétlenség helyén. A munkások kérelmére, akik sirva álltak körül a fiatal leány holttestét, a hatóság mellőzte a boncolást.

— **Életunt rabszolgák.** Borzalmas és mindedig egészen ki nem derített esemény híre érkezik New-Yorkból. A new-yorki kikötőben ugyanis indulásra készen állott a „Stratheyre“ nevű angol gőzös, hogy Norfolkbá menjen. Sok ember szokott összegyűlni minden hajóindulásakor. Ennek a hajónak az indulására különösen sok ember gyűlt össze a parton, mert híre ment, hogy összeesküvők vannak a fedélzetben. Csakhamar észre is vették, hogy a kikötői rendőrség egy csónakja közeledik a hajóhoz. Mindenki feszülten várta a történéseket. Néhány perc alatt borzalmas jelenet játszódott le. A hajó orrán megjelent egy alak s szó nélkül beleugrott a tengerbe. A közönség még magához sem tért a megdöbbenéstől, ugyanarról a helyről beleugrott a hullámok közé a második alak és ezt követte egymásután a harmadik, negyedik, ötödik... tizedik. Mind eltűntek a hullámokban. Egy-két perczig fölbukkantak, aztán elmerültek. A parti rendőrség motorcsónakja arra a helyre sietett, ahol az emberek elmerültek. Élesen fűtventett a hajó segítségért a nagy gőzösöknek. Erre a „Stratheyre“ parancsnoki hidján megjelent egy férfi és nyugodtan, mintha mi sem történt volna, szócsövön megkérde a rendőrszónaktól, hogy mi történt? Éz a férfi a hajó kapitánya: Gunn.

— **Hamar, hamar a mentő-öveket és köteleket,** dobják le a vízbe, válaszolnak a motor-csónak hivatalnokai.

A kapitány meg sem mozdult helyéről, s csak néhány perc múlva kiáltja vissza a türelmetlenkedő közönségnek:

— Minek?

Nagy erőfeszítéssel sikerült a motorcsónak utasainak két embert a vízből kimenteniök, a többi beleveszett a tengerbe. Negyedóra múlva nyolc kínainak a holttestét viszi a partra a hullám. A „Stratheyre“ közben elindult. Csak most tudta meg a parton összesereglett közönség, hogy mi történt: az a tíz ember, aki a tengerbe ugrott, a hajón matróz volt. Kínai volt valamennyi, matrózoknak fogadták fel őket, de úgy bántak velük, mint a rabszolgákkal. Éheztek, a partra sohasem mehettek. Mikor a holttesteket a rendőrség megvizsgálta, tele voltak ütéstől eredő foltokkal, daganatokkal és sebekkel. A szegény terem-tések borzasztó szenvedéseken mehettek keresztül. Fizetést sohasem kaptak, vallotta a két megmentett matróz. Már tavaly novemberben menekülni akartak a hajóról, de a kapitány észrevette szándékukat s vasra verve, a hajó fenekére dobatta őket. New-Yorkban biztosra vették, hogy meg tudnak majd szabadulni kintjüktől, de minden fáradságuk és igyekezetük a szabadulásra kárba veszett. Nem maradt más menekülésük a gyötrelmes életből, mint az öngyilkosság.

— **Egy nyomorék kálváriája.** Egy érettségizett fiatalember egy, a minden részletében nagy szenvedéseket feltáró élettörténetét mondotta el nekünk. Elpanaszolta, hogy már hetek óta bolyong az utcákon minden támasz nélkül, lakás nélkül és éhezve. Minthogy lakása nincs, Jánosch Sándor tisztviselő, Kereskedelmi Kórház, VII., Bethlen-tér 1. sz. megengedi szívésségből, hogy az adományokat a szerencsétlen ember számára az ő címére küldjék.

— **Amnesztia.** Ugy volt, hogy az uralkodó december elsején, császári uralkodásának hatvanadik évében fogja kibocsátani az amnesztiát a polgári büntetőbíróóságok által felségsértés miatt elítéltekre nézve, de újabb ehlatározással úgy döntött, hogy születésnapjának előestéjén, augusztus 17-én bocsátja ki az amnesztiát. A kegyelem azoknak fog szólni, akik felségsértés, vagy az uralkodóház valamelyik tagjának megsértése miatt fogságra ítéltettek és büntetésüknek háromnegyed részét, jó magaviselet esetén már akkor is, ha a büntetés felét kitöltötték. Az uralkodó legfelsőbb kéziratot fog intézni az igazságügyminiszterhez s az amnesztia olyan széleskörű lesz, mint volt 1898. december elsején, a félszázados császári jubileum évében.

— **Gyilkos szerelem.** Novák József huszonkét esztendő szabósegéd ma délelőtt a Bérkocsis-utca 16. száma alatt lévő szivarkahüvelygyárban rátámadt Schuetz Mariska huszonhatéves munkásnőre. Hatalmas késsel összedelmes sérelmével került a Rókus-kórházba. A fiatalembert bekísérték a VIII. kerületi kapitányságra, ahol elmondta, hogy a leányt feleségül akarta venni, de az utóbbi időben úgy vette észre, hogy a leány hitegeti és mást boldogít a szerelmével. A féltékenység annyira gyötörte, hogy el akarta pusztítani a leányt és magát is.

— **Okmányhamisító gyermekek.** Jandini Lajos tizenöt esztendő tanuló a sógora többször megbizta, hogy kisebb összegeket vigyen el a postatakarékpénztárba. A diákok társai rábeszéltek egyszerű-kétszer, hogy a kapott összegeket velük költse el. A fiu sógora tegnap azzal küldte el, hogy vegye ki a pénzt. A diák erre roppantul megijedt s elvesztette a fejét. Tanácsatlanságában aztán egy huszkoronás tétet hamisított bele a könyvecskébe s azzal beállított a Várház-körut 90. számú postahivatalba. Persze nyomban észrevették az ügyetlen hamisítást és rendőrré küldtek, aki a diákot bekísérte a főkapitányságra. Jandini töredelmesen beismerte tettét s jegyzőkönyvbe diktálta azt is, hogy a napokban Franciaországban lakó szüleihez utazik és állandóan ott is marad. E miatt aztán letartóztatták, hogy a szerencsétlen diák ki ne bujmasson a büntetés alól.

— **Bartos Zoltán tizennyolcz éves realiskolai tanuló dr. Kohlmann Artur lapszerkesztő aláírását hamisította meg s a nevével visszaélve, Wanasz József fényképészeti cikkeket árusító cég-től kicsalt egy fotografáló gépet. A megtévedt fiut letartóztatták.**

— **Életuntak.** Glauber Ármán tizennyolcz éves hivatalnok az éjjel mellbelötte magát az Andrássy-ut 19. száma előtt. Leült egy padra s ott lőtt magára egy főbértől. Súlyos állapotban került a Rókus-kórházba. Tettének okára vonatkozólag megtagadott minden fölvilágosítást. — A VI. kerületi kapitányság mozsár-utcai épületének pinczéjében Rudnicza Jánosné mellbeszurta magát. A negyven éves asszony mint takarítónő volt alkalmazva a kapitányságon. Nyomorúságos anyagi helyzete hajtotta az öngyilkos kísérletre. Őt is a Rókusba vitték.

— **Halálozások.** Dr. kolosvári Békésy Ferenc köz- és váltóügyvéd, Máv. ügyosztályvezető titkár, a Magyar Vasuti és Hajózási Klub titkára, kiváló közzgazdasági író f. hó 12-én Budapesten életének negyvenedik évében, fájdalmas szenvedés után elhunyt. Az elhunyt férfit kiváló szerepet játszott a vasutasok társadalmi életében. Kartársai fájdalmas részvéte kíséri utolsó útjára.

Buss Károly nyugalmazott tanító, aki a fővárosi református skót iskolán negyvenkét évig működött, tegnap elhunyt.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Zászlók,** czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Dr. Hönig Izsó** elektroterapeutai és Röntgen-intézete (Károly-körut 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhizottak, bőrbetegek, zsámbák, álmatlanságban szenvedők stb. találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Nem kockáztatt
 semmit, csupán 5 fillér kiadást jelent, ha egy levelező-lapon mutatványt az Egyetértésből.

Ingyen kapja minden előfizető hetenkint az
EGYETÉRTÉS
VASÁRNAPJA
 című szépirodalmi illusztrált hetilapot

Az Egyetértés Vasárnapja ismeretterjesztő, magas szépirodalmi színvonalon álló, tartalma egy esá- pásra meghódította a művelt magyar közönséget.

Illusztrációit

belföldön saját fényképezésünk, külföldön pedig a legbrillánsabb fényképezés készítik.

Az előfizetési ár a páratlan kedvezmény miatt maradt a régi. Negyedévre

7 korona

Kiadóhivatal:
 Eötvös-u. 32

A Zöldkoszoru-szálló tulajdonosa öngyilkos lett.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 13.

Pár héttel ezelőtt tömeges feljelentések érkeztek a rendőrségre egy hírhedt garni szálló tulajdonosa ellen kaucziósikkasztások miatt. A botrányos családok és sikkasztások hőse Mayer Benedek, az Alsóerdősor-utcában lévő rosszhírű Zöldkoszoru-szálló tulajdonosa volt. Mayer a Zöldkoszoru-szállóan kívül bérlője volt a Baross-téren lévő Magyarország-kávéháznak is, amely azonban sehogy se akart felvirágozni. A nagy kávéház nagy költségei roppant teherrel nyomták az amugy is eladósodott embert, úgy, hogy Mayer már hónapok óta a teljes anyagi romlással küzdött. Ez a folytonos szorongatottság vitte aztán rá a szerencsétlen embert a bűn lejtőjére. Minden áron pénzt kellett előteremtenie, megpróbálta hát úgy, ahogy lehetett. Kaucziós alkalmazottak után indított egy pár obskurus pénzügynököt, akik hamarosan fel is hajszolták az áldozatokat. Mayer Benedek pénzhez jutott, de az adósságok tengere hamarosan elnyelte azt a pár ezer forintot is, amit ilyenformán összeszerzett és a nagy bajokon még csak ideig-óráig sem volt segítve.

Már június végén feljelentéssel fenyegették Mayer azokat az embereket, akiktől megtakarított kis pénzeiket kauczióba elszedte, de akiknek állást nem adhatott. A szorongatott ember egy ideig alkudozott a türelmetlenkedőkkel, fizetési haladékért könyörgött és telihatalmu megbízottja, dr. Grün Ede szilenciáris ügyvéd útján a legképtelenebb egyezkedési ajánlatokat tette hitelezőinek. Mindez azonban nem használt semmit. Julius elején már tömeges feljelentések voltak Mayer ellen a rendőrségen. Megindult a bűnvizsgálat is, amelynek már első fázisa annyi terhelő adatot szolgáltatott a szállodatulajdonos ellen, hogy letartóztatása csak órák kérdése volt már.

Julius 6-án azonban Mayer Benedek váratlanul eltűnt a fővárosból. Egyetlenegy bucsu-levelet hagyott maga után dr. Grün Edehez címelve, amelyben azt írta, hogy öngyilkossá lesz. A levél a rendőrségre került, ahol azonban egyáltalán nem vették komolyan az öngyilkosság bejelentését s az egész fogadkozást cselnek gondolták, amelylyel Mayer a hatóságokat félre akarja vezetni, hogy elérthetőhöz jusson.

Hamarosan ki is adták ellene a köröző-levelet s azóta minden vidéki rendőrség tüvé teszi érte a maga kerületét, hogy letartóztassa a szökevény kauczió-sikkasztót. Még a külföldi hatóságokat is alarmirozták; természetesen hiába, mert a szerencsétlen Mayer Benedek hideg teteme immár ötödik hete porlik egy jeltelen sirdomb alatt az érsekújvári temetőben.

Ugy véljük, nem végzünk fölösleges szolgálatot ezzel a nyilvánossághozatallal. Hiábavaló fáradságtól akarjuk megkímélni a nyomozó hatóságokat, amikor közöljük velük, hogy Mayer Benedek nincs többé szökésben, mert meghalt. Végrehajtotta önmagán a bejelentett halálos ítéletet. Julius 9-én ölte meg magát Köbölkut és Érsekújvár között, a gyorsvonat egyik második osztályú fülkéjében. Két golyót röpített a fejébe és mindkét lövés föltétlenül halálhozó volt. Érsekújvárra már csak élettelen hullája érkezett meg. Két napig feküdt a város kórházának halottaskamrájában agnoszkálás végett közszemlére kitéve. A halálra keresett embert azonban senki sem ismerte föl. Miután pedig zsebeiben sem írásokat, sem személyére vonatkozó semminemű tájékoztatót nem találtak, úgy temették el, mint ismeretlen halottat egy jeltelen ingyen sírhelyen.

Hogy pedig ez így van és nem másként, azt nyugodt lélekkel állíthatjuk, mert beszéltünk az egyetlen emberrel, aki Mayer Benedek öngyilkosságának közvetlen szemtanúja volt s aki Mayer föl is ismerte. Egy közshadseregbeli káplár utazott együtt a szerencsétlen emberrel, akinek egy forintot azándékozott azért, hogy egyedül maradhasson a fülkében. Azt mondta, aludni akar. A katoná aztán a fülke ablakából nézte a tragédiát. A halálra szánt ember

minden írását előszedgette a zsebéből és összeptéve, kiszórta az ablakon; aztán fogta a revolverét és kétszer magára lőtt. Mire rátörték az ajtó, már halott volt. Érsekújváron a város költségén temették el, mint agnoszkálhatatlan halottat.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Az állami színházak jegybérlete. Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter véglegesen döntött az állami színházak jegybérlete dolgában. A döntést úgy szól, hogy a jegyek hatvan százalékát a Bárd Ferencz és testvére czég, husz-husz százalékát pedig a Rózsavölgyi és Társa czég, valamint a Makray László zeneszerző és Molitor Oszkár hangversenyrendező tulajdonát képező „Euterpe” zenekiadó-vállalat kapják. A Bárd-czég előnyben részesítése csupán azért történt, nehogy a közönség, mely a czég helyiségeihez hozzászokott, kevesebb jegyet vásároljon. Egyébként a Molitor Oszkár vezetése alatt álló „Euterpe” zenekiadó-vállalat helyisége szintén a Kossuth Lajos-utcában van, úgy hogy a város e forgalmas helyén ezentul két jegyiroda is a közönség rendelkezésére fog állani. Ezenkívül az „Euterpe” a közönség kényelme szempontjából a város egy másik részén fiók-irodát is fog nyitni. A mi a jegybérlettel kötött megállapodást illeti, az egyik pont új és igen érdekes rendelkezést tartalmaz. Eszerint a jegybérletnek meg kellett váltaniok az elővételi díjakat is, amiket eddig ingyen élveztek az eddigi bérlők és ebből tekintélyes jövedelme lesz az állami színházaknak; továbbá, — ami viszont a minisztérium rendelkezési jogát tartja épen — a szerződés április elsején meghatározott időre felmondható lesz. A minisztérium a jegyárúsi-tásnak több helyen való jegybevételeinek tetemes emelkedését várja.

(*) Szerződötések. Az Országos Színészegyesület szerződötési osztályánál ezen a héten a következő szerződötéseket kötötték meg: Gabányi Jenő — Mezei Bélához; Áldori László és Keleti Lajos — Szilágyi Dezsőhöz; Cséky Mihály, Papp Barnabás és Köszegi Aranka — Balla Kálmánhoz; Neményi Lipót színházi titkár — Palágyi Lajoshoz; Sárváry, Anna — Zilahy Gyulához; — Kracszmár Anna, Ackermann Zsigmond karmester, Barna Andor, Csanádi Irma, Binder Károly, Hódy Sándor — Polgár Károlyhoz; Béresi Gizi, Molnár Mariska és Németh Ignác karmester — Szabó Ferenczhez szerződtek. Itt említjük meg, hogy a „Cabaret Bonbonnière” igazgatói: László Rózi és dr. Szalay József szerződöttek Radó Sándort, az Országos Színészegyesület színésziskolájának növendékét.

(*) Molière-vigjátékok megzenésítése. Kiválóan érdekes hírek keringenek egyes párisi újságokban. A közlemények azt jelentik, hogy Strauss Richárd, aki most fejezte be „Elektra” című zenedrámáját, amely Hofmannsthal módosított szövegének a megzenésítése, állítólag azt tervezi, hogy Molière „Tartuffe”-jéből vig operát csinál. A nagyhírű német zeneköltő nem egyedül foglalkozik Molière poézisének megzenésítésével. Beszélik, hogy Laparra Raoul, akinek a „Habanera” című daltjátékát az idén nevezetes sikerrel mutatták be a francia fővárosban, egy Molière-darab teljes zenés feldolgozását kínálta fel Carrénak, a párisi Vigopera igazgatójának. Azonkívül Guilleman Louis is, mely Molière vigjátékhoz kísérő zenét.

(*) Gróf Károlyi Sándor szobra. A nemrég elhunyt gróf Károlyi Sándornak, a jeles nemzetgazdász emlékezetére szobrot állítanak. A szobor, melynek elkészítésével Strobl Alajos szobrászt bízták meg, nemsokára teljesen elkészül. A szobor ülőhelyzetben életnagyságu alakban ábrázolja a gróft. Hosszu márványpadon ül az ércalak, lábait keresztbe rakja. Jobb kezét térdein nyugtatja, míg balkezevel egy vaskos könyvre támaszkodik. A mű a Mezőgazdasági Múzeum épületcsoportja körébe kerül. Az ugynevezett góthikus, nagyrészt a Vajda-Hunyadi várról mintázott épület udvarára kerül a pozsonyi kut mögé, amely valószínűleg elkerül onnan, hogy a szobor impozáns hatása ne vesszen el. A környezet szépen fogja kidomborítani a szobrot, melynek alakja ércbe van öntve, míg a pad s a fundamentum magyarhoni fehér márvány. A szobrot október közepén leplezik le országos ünnepség keretében.

(*) **Hangverseny Tusnádfürdőn.** A kies Tusnádfürdő közönsége szépen sikerült hangversenyt rendezett e hó 9-én, melyen Erdély, és Csik vármegye krémje nagyszámmal jelent meg. A gazdag program során, melyen nagy sikerrel szerepelt Kozák Dávid zenekara, különösen feltűnt Rosthy Annie, a budapesti Operaház ösztöndíjas tagja, akit Godthard „Berceuse”-ének és egy román románca szerzői előadásáért sok tapssal halmoztak el. A sikerből kijutott még Ghilestan Liviusné és Márkus Gábor zongorajátékának is.

(*) **Az Akadémia Péczely-regénypályadíja.** A Magyar Tudományos Akadémia Péczely-regénypályadíjára az 1907. és 1908. években megjelent magyar történelmi tárgyú vagy háttérű regények pályázhatnak, másodsorban pedig a magyar társadalmi életből vett regények, akár komolyak, akár humorosak vagy satirikusak. Pályaműnek tekintenek minden, az 1907. és 1908. évben nyomtatásban, akár önállóan, akár folyóiratban vagy hírlapban megjelent magyar történelmi vagy társadalmi regény. Minden munka azon évben megjelentnek tekintetik, amely kiadásának a címlapján van. Kelet nélkül megjelent művek ki vannak zárva a pályázatból. A csupán hírlapokban vagy folyóiratokban megjelent munkák föltétlenül beküldendők. Az ezer aranyforintos pályadíjat csak úgy adják ki, ha a bíráló bizottság a pályaművek között jutalomra méltót talál. Az Akadémia ezen az uton hívja fel az ily regények szerzőit, hogy műveiket 1908. december 31-ig küldjék be. Azonban a pályázatban résztvesznek azok a be nem küldött munkák is, amelyekről a tagoknak tudomásuk van.

(*) **A Nemzeti Muzeumból.** A Magyar Nemzeti Múzeum Széchenyi Országos Könyvtára nemrégiben a Nagy Iván-féle nagyértékű kéziratgyűjteménnyel szaporodott. Ebben a kéziratgyűjteményben a XVIII. század nagyjaitól. Többek közt Kazinczy Ferencnek 1831. augusztus 20-án kelt legutolsó levele is idetartozik, melyet Mocsáry Antalhoz Lapujtőre intézett. A tartalmilag is nagyérdekű levél, melyben Kazinczy közvetlen szemlélet alapján a kolera pusztításait és az ennek következtében, kivált a tót vidéken az urak ellen kitört zavargásokat és kegyetlenkedéseket beszéli el, tényleg a legutolsó, melyet Kazinczy irt: igazolja ezt leányának, Kazinczy Eugeniának utóiratát, ki a levél szélére ezeket írta:

„Mély bánattal jelentem szegény atyám halálát, mely Augusztus 23-án nekünk nagy szomorúságunkra történt, a rettenetes cholera betegségbe esett 21-én s harmadnap mulva elhagyott bennünket örökre az áldott. Pecsételenül találtuk ezt a levelet, ez volt az utolsó, melyet irt életében. A legmélyebb tisztelettel maradok aláztos szolgálója Kazinczy Eugénia.”

(*) **A zenei kacaj.** Az a hír, hogy Milanóban olyan iskolát akarnak alapítani, amelyben többek közt a zenei nevelés művészetét is tanítani fogják, élénk érdeklődést keltett Angliában. Felhívig Noel, a neves énektechnikus, aki évek óta szorgalmasan tanulmányozza a hangszálak mechanikáját nagyon pesszimistikusan nyilatkozott a közönséges nevelés, vagyis „amatőr nevelés” következményeiről. Az olasz nevelés mindig csengő, míg Angliában rendszerint a torokban nevetnek s ezáltal diszsonanciákat idéznek elő. Fontos szükséglet, hogy az ifjúságot kezdettől fogva helyesen tanítsák nevetni. Nem ritkaság az sem, hogy a nevelés egyenesen élettani károkat okoz. A nevelést ugyanazon a módon kell előidézni, mint az emberi hangot. Nagyon ritkán hall az ember természetes, szép nevetést. Jellemző a népies „halálra kacagja magát” kifejezés. Pedig nem szabadna nevelés után kimerülni. Az igazi nevelés határozottan egészséges izommozgás, amelynek nem szabad elfárasztani. A hamis nevelés ellenben zeneitlen és gyakran erkölcsre vezet. A nevelés hangja a rendes, természetes hangnak feleljen meg. De ez nagyon ritka és csak tervszerűleg iskolázott embereknél fordul elő. Gyakran hallható, hogy mélyhangú emberek magas hangokkal nevetnek. Ez föltötte árt a hangszalagoknak. Érdekes, hogy leginkább a négereknél találunk jól nevelt embereket, bár nem hangzik szépen és zeneileg.

(*) **Tandijmentesség.** A Szemere József áll. okl. zenetanár igazgatása alatt álló zene-intézetében 10 egész és 20 fél-tandijmentes hely van üresedésben, melyre a folyamodványok szeptember 3-ik napján

adandók be az intézet titkári hivatalában (VI., Király-u. 60. I. em.) Csakis tehetséges szegénysorsú növendékek jelentkezhetnek.

(*) **Egyházi zene a Mátyás-templomban.** Folyó hó 15-én, szombaton, Nagyboldogasszony-napján délelőtt 10 órakor az ünnepi nagymisén Beliczay F-dur miséje kerül előadásra, dr. Grimmé Brunner Margit, K. Durigó Ilona, Juhász Ferencz és ifj. Odry Lehel közreműködésével. Betét Bogisich Mihálytól: Boldogasszony anyánk és Assumpta est Maria. Folyó hó 16-án, vasárnap a délelőtti 10 órai nagymisén Clement Károly C-dur miséje kerül előadásra. Betét Szabó Xavértól: „Gloria et honore”. Vavrinecz Mórtól „Beatus vir”. A magánzólamokat V. Farkas Ilona, Lichtenstein Dóra, Juhász és Odry éneklék a szerző vezetése mellett. Az orgonán Sugár Viktor tízérfőhadnagy játszik mindkét alkalommal.

(*) **Az Országos Színészegyesületből.** A Színészegyesület központi tanácsa a nyári szünet után szeptember 1-én tartja első ülését. Erre a tanácsülésre Szakács Andor és Szendrei Mihály vidéki tanácsosokat hívták be. Ezen a tanácsülésen fogják tárgyalni a pótló felvételi vizsgákat kérelmező beadványokat s ugyanekkor fogják megállapítani azoknak idejét is.

FŐVÁROS.

(*) **Közigazgatási ügyek.** Pestmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg rendes havi ülését. Az elnöki széklet Agoraszó Tivadar főjegyző foglalta el. Az alispán félévi jelentését Szabó Géza tb. főjegyző terjesztette elő. A bizottság a jelentést tudomásul vette. Dr. Petri Mór pestmegyei kir. tanfelügyelő havi jelentése során a hivatalos kiszállásokról, valamint az elmúlt hó folyamán történt személyi változásokról tesz említést. Azután az adófelügyelő terjesztette elő jelentését az adóbefizetésekről. Több kisebb felelőzés elintézésével az ülés véget ért.

(*) **Az ezredévi emlék.** Ma ismét kaptunk egy kommunikét. Tizenkét esztendő óta kapjuk ezeket a kis híradásokat, melyek arról mondanak illuzórius meséket, hogy az Andrassy-uti ezredévi emlék végre mégis csak elkészül. A mai kommuniké például ilyen formában adja tudunkra az érdekes hírt: Az Ezredévi Emlékre kerülő szobroknak nagyobb része immár teljesen készen, bronzba van öntve. Az emlék szobrának alkotója: Zala György, most ezeket elhelyeztetni az építészeti részre s a később megöndendő szobrokat is egymásutánban fogják elhelyezni. A szobrok szállításához és fölrakásához a napokban hozzákezdnek. — Hát mi ezt elhisszük, de elhitetni senkivel sem akarjuk.

(*) **Temetői állások.** A tanács hozzájárult a dunajbóparti köztemető igazgatóságának előterjesztéséhez, hogy a létesítendő III. kerületi új köztemető részére három sírásó és egy őri állás szerveztessék és hogy ez állások javadalmazására szükséges költséget a jövő évi költségvetésbe fölvegye.

(*) **A Szent István-templom énekkarának próbatérme.** A Szent István-templom ének- és zenekara rendszerint a váci-köruti leányiskolában tartotta próbáit. Magyar László, az iskola igazgatója, most előterjesztést tett a tanácsnak, hogy neki a próbatérmet szolgáló helyiségekre szüksége van az iskola számára. A tanács ennek következtében elfogadta a Budapesti Zenekedvelők Egyesületének ajánlatát, amelynek értelmében az egyesület hajlandó a Bálvány-utca 14. szám alatti helyiségeiből a nagy- és kistermet a próbák céljaira hetenkint többször átengedni s ezért 1200 korona évi bért kér. A tanács az ajánlatot elfogadta.

Nyilt-tér

☞ rovatban közzétételük nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
Szárazvörös

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Harmadik nap. —

A nyári meeting mai harmadik napjának főszáma a 10.000 koronával dotált Háromévesek nagy handicapje volt, amely Vöröskirály győzelmével végződött. Varázs és Tante Agnes helyre érkeztek. Vöröskirályt az összes szaklapok és napilapok között csak mi jelöltük első helyen, míg utóbbi jelöltjeink közül Palotás, Lappalie, Ormód, Fabelhaft és Furcsalegény győztek, azaz hét verseny közül hatban érkezett jelöltünk az első helyre és így a tipjeink után játszó fogadók ugyancsak meg lehetnek elégedve az eredményvel.

Részletes eredmény a következők:

I. **Városligeti díj.** Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Losonczy Gy. **Palotás** (Krouzil), 2. „48” (Carls-lake), 3. Buffalo (Miles). Futottak még: Peugeot, Kis betyár. Tot.: 10:38, 20:47, 96.

II. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Táv 1400 méter. 1. Gróf Esterházy F. **Pinzgau** (Izményi), 2. Wildalpen (Jurnik), 3. Day Star (Tausz). Futottak még: Verveine, Betű, Goldoni, Arno. Tot.: 10:48, 20:34, 74, 31.

III. **Háromévesek nagy handicapje.** Díj 10.000 korona. Táv 1500 méter. 1. Jankovich-Bésán Gyula **Vöröskirály** (Cockeram), 2. Tante Agnes (Guttman), 3. Varázs (Paul). Futottak még: Boccaccio, Illustra, Pálma, Cromdale, Petronella, Lanzendorf, Trombitás, Lancelot, Belle reine. Tot.: 10:92, 20:57, 109, 114.

IV. **Kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Dreher A. **Lappalie** (Aylin), 2. Nemesis (Krouzil), 3. Nóta (Janek). Futottak még: Pancsoló. Tot.: 10:27, 20:22, 20.

V. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Táv 1100 méter. 1. Capt. Don **Ormód** (Klimscha), 2. Golden Drop (Kisziváth), 3. Martyr (Baumgartner). Futottak még: Palikám, Morla, King Bee. Tot.: 10:27, 20:29, 29.

VI. **Nursery-handicap.** Díj 3000 korona. Táv 900 méter. 1. Mr. Adrien **Fabelhaft** (Fries), 2. Random (Janek), 3. Vitoria (Aylin). Futottak még: Tulipán, Lepke, Pengő, Perlay, Maricza, Royalty, Rengeteg, Galantine. Tot.: 10:56, 20:48, 52, 57.

VII. **Welter-handicap.** Díj 3000 korona. Táv 2500 méter. 1. Blaskovich Ernő **Furcsalegény** (Cockeram), 2. Capt. Jack (Vajda), 3. Ilona (Fries). Futottak még: Meglio, St. Jules, Sasaki, Pipacs. Tot.: 10:35, 20:33, 53, 35.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirali jelentése. 1908. augusztus 13-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap változékony és hűvös volt az idő. Eső több helyütt — különösen a keleti részeken és a Dunántúlon — esett. Losonczi szélvihart jelentettek. Az éjjeli hőmérséklet az ország északnyugati részein erősen süllyedt, úgy, hogy a hegycsúcsok gyenge dér is keletkezett. A maximum: Nagyenyedén 26 C°, a minimum: Rajeczfürdőn 2 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára

Tulnyomóan száraz idő várható még, erős éjjeli lehűléssel.

Allomás	Legmagasabb hőmérséklet 700 +	A hőmérőket Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm	Hőmérséklet max. min.
A-Szalina	87,8	18,5	W	2	0	22 9
Úngvár	82,2	11,7	NE	2	0	22 18
Kősmárk	82,8	8,0	W	1	1	16 4
Losoncz	82,9	10,8	WNW	1	2	21 7
Ogyalla	83,2	9,2	S	1	1	19 5
Budapest	83,2	13,4	W	2	8	21 10
Börény	82,9	13,4		4	ny	24 11
Keszthely	81,6	13,8		4	2	19 9
Pápa	81,0	13,8		4	1	21 13
Zágráb	81,3	12,5	N	1	4	10 23
Plma	81,1	16,4	NE	4	2	14 23
Szeged	82,9	13,8	NW	2	4	22 12
Tomorvár	83,0	14,5	W	1	4	ny 25 14
Nagyvárad	83,0	14,2	NW	0	2	24 13
Kolozsvár	82,2	14,7		0	2	24 13
Nagyzeben	81,8	15,8	S	1	4	22 4
Szatmár	81,8	14,6	NW	1	0	21 10
Eger	81,0	11,0	N	3	1	24 6
Arvadárja	81,0	11,0		3	1	24 7
Solmosbánya	81,0	7,4	SW	0	1	18 6
Komárom	81,0	13,6	SE	1	1	18 12
Magyar-Ovár	81,0	11,0	W	1	2	21 11
Sopron	81,0	13,8	NW	4	3	17 5
Győr	81,0	12,8		4	4	17 5
Győrmonostor	81,0	12,4	NE	2	1	6 24 15
Köcskemén	81,0	13,0	NE	2	0	1 23 9
Óroszlány	81,0	12,4	N	2	2	22 15
Arad	81,0	14,6	NW	3	3	24 17
Zsombolya	81,0	13,9	W	2	4	24 16
Versce	81,0	14,0		4	4	25 17
Óranya	81,0	17,7	NW	4	3	26 18

KÖZGAZDASÁG.

Alaptőkeemelés. A Franzfeldi Hengermalom r.-t. alaptőkéjét 160.000 koronáról 360.000 koronára emelte fel. A társaság 1897-ben alakult 160.000 korona alaptőkével.

Új czipőgyár. Attila Czipőgyár r.-t. czimmel Érsekújvárott új czipőgyár alakult. Alaptőkéje 300.000 korona. Igazgatóságában Sness Frigyes, Förster Károly, Köhler Sándor és Gontard Gusztáv foglalnak helyet.

Mezőgazdasági és ipari kiállítás Gyöngyösön. A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület ötven éves fennállásának évfordulója alkalmából Gyöngyösön, 1908. évi szeptember hó 6., 7., 8., 9. és 10. napjain mezőgazdasági termény-, állat-, gép- és ipari kiállítást rendez. A termény-, állat- és ipari kiállításra csak hevesmegyei termelő, tenyésztő és iparos vehet részt mint kiállító, a gépkészítésre mint kiállító minden hazai gépgyáros és gazdasági eszközöket készítő részt vehet.

Vidéki városok állami támogatása. Andrássy Gyula belügyminiszter — mint értesülünk — szeptember közepére hívja össze a vidéki városok küldöttjeit arra az ankétre, melyet a városok állami költséggel való ellátása érdekében tartani fog. Ezen az ankéten lesz szó a városi beruházási költségek kedvező feltételekkel való megszerzéséről is. Szóba kerül az ankéten a nagyobb vidéki városok kötvénykibocsátási joga is.

A miskolci tőzsde válsága. Ismételt megemlékeztünk már arról, hogy több tőzsdetag helytelen eljárása miatt a miskolci tőzsde válságba jutott. Az elnök lemondott s a komolyabb kereskedők is annyira távol tartják magukat a tőzsdétől, hogy pl. a tegnapi hetitőzsdén egyetlenegy üzletet sem kötöttek. Szomorú vége ez a szép reményekkel megindult első vidéki tőzsdének.

A takarmányhiány enyhítése. A földművelésügyi miniszter megbízásából Pirkner János miniszteri tanácsos e hó 12-én résztvett a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmányi ülésén, melyen gróf Hoyos Miksa elnöke alatt a vármegye főispánja, az alispán-helyettes, örgróf Pallavicini Ede és a vármegyei közélet számos tekintélyes tagja jelenlétében a vármegyei takarmányhiány enyhítésére vonatkozó kérdés tárgyalatott. A földművelésügyi minisztérium részéről Pirkner János miniszteri tanácsos ismertette Darányi miniszter azon intézkedéseit, melyekkel a takarmányhiány folytán legelső sorban ért törvényhatóságok területén lakó kisgazdák állatállományának védelmére egy a szálas-, mint az erőtakarmányok engedélyezése útján intézkedni szándékozik és hangsúlyozta, hogy természetesen a segélykezelésben csak azok részesülhetnek, akik arra a gazdasági egyesületek és a törvényhatóságok véleménye szerint is a leghatározottabban rá vannak utalva. A földművelésügyi miniszter kiküldötte egyúttal a szálas- és erőtakarmányokkal leendő segélyezésnek módjait is, hangsúlyozva, hogy a földművelésügyi miniszter a segélyezést csakis készpénzfizetés mellett eszközölheti.

Az aradi vashidak. Az aradi vashidak ügye husz év óta huzódik immár. Lapunknak mai számában megemlékeztünk arról, hogy a kereskedelemügyi minisztérium jóváhagyta a hidépítésre hirdetett árlejtés eredményét. A jóváhagyásról szóló leiratában a kereskedelemügyi minisztérium arra az álláspontra helyezkedett, melynek igazságához a törvényhatósági bizottság hosszú esztendőknél is oly csodálatos kitartással ragaszkodott. A kereskedelemügyi minisztérium is belátta, hogy a körtöltés és a hidfeljárók átterezése építése, telkek kisajátítása szorosán, sőt szervesen függnek össze magával a vashidakkal s azért megengedte, hogy ezekre a munkálatokra felveendő költségek is a hidvámbevételekből s ne a pótdórból fedeztessék. Jóváhagyta a legutóbbi építkezési pályázatokra beérkezett ajánlatok ügyében hozott közgyűlési határozatot is, továbbá a kölcsön felvételének és törlesztésének megállapított módozatait is. Itt említi meg, hogy az aradi vashidak építési költsége két millió négyszázezer korona.

Vidéki bankok tőkeemlése. A Csatádi Első Takarékpénztár r.-t. alaptőkéjét 100.000 koronáról 150.000 koronára emelte fel. Az intézet 1897-ben alakult 100 ezer korona alaptőkével. — Az Ózdi Takarékpénztár r.-t. 100.000 koronás alaptőkéjét 200.000 koronára emelte fel. Az intézet 1905-ben alakult 100.000 koronával. — A Szatmári Kereskedelmi és Iparbank alap-

tőkéjét 300.000 koronáról 600.000 koronára emelte fel. A társaság 1872-ben alakult 300.000 korona alaptőkével.

A nemzetközi gabonaár-folyam-ellenőrző bizottság legközelebb értekezletet tart Berlinben a „Club der Landwirte” helyiségében, amelynek egyedüli tárgya a gabonapiacz helyzetének és a gabonaárak öszre várható alakulásának megvitatása, tekintettel az ideai terméseredményekre, valamint a gazdák, kereskedők és fogyasztók kezén levő készletekre. Előadók, mint rendszeren, Ruhl and Gusztáv és Dade Henrik tanárok lesznek, akik a német birodalom minden részéből és a külföldről beszerzett értesülések alapján állítják egybe jelentésüket. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az értekezleten Krisztin-kovich Ede min. tanácsos, a földművelésügyi miniszter berlini szaktudósítója fogja képviselni.

Nagy erdővétel. A Greiner Jakab-féle fakeskedő-czég a tolcsvai Schönfeld Ede czéggel egyesülve megvette báró Waldbot tolcsvai 2700 holdas tölgyerdejét kitermelés czéljából. A kitermelés 15 évig fog tartani és egy 16 km. hosszú iparvasutat is építenek hozzá.

Az osztályosorsójáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:
 90.000 koronát nyert: 118583
 10.000 koronát nyert: 118437
 3000 koronát nyertek: 23796 68742 98878 98914
 2000 koronát nyertek: 53528 69357 86218
 1000 koronát nyertek: 56174 89596 90419 99579
 500 koronát nyertek: 133 3180 4280 5009 9745
 11568 17687 21383 23708 25606 27871 28108 31488 3942
 37687 40442 40304 44744 62301 72291 73600 77597
 86153 91211 92287 46797 47648 47132 51660 53467
 57309 59317 103253 112636 113721 118893 123960
 A többi számok 170 koronát nyertek.

A londoni szabadkereskedelmi kongresszus. Az a harcz, mely immár évek hosszú sora óta folyik Angliában a szabadkereskedelem és a védvamos kereskedelem hívei között, egyelőre ismét a szabad kereskedelem híveinek győzelmével végződött, mert az angol kormány igen nyomatékosan hangoztatta a szabadkereskedelem politikájához való ragaszkodását. Most folyt le ugyanis Londonban a nemzetközi szabadkereskedelmi kongresszus Anglia legelőkelőbb és legbefolyásosabb politikusainak tekintélyes részvétele mellett. Beigazolást nyert, hogy nem volt igazuk a közép-európai gazdasági politikusoknak, akik az angol szabadkereskedelmet oly szívesen eltemetni kívánák. A kongresszus ülésen igen érdekes beszédek hangzottak el. Ezek közül különösen értékesek voltak azok a politikusok részéről történt felszólalások, amely az egész angol kabinet nevében biztosítékokat nyújtottak aziránt, hogy a jelenlegi angol kormány a feltétlen szabad kereskedelemnek gyakorlati álláspontján van és egyáltalán nem hajlandó a védvamosoknak a legcsekélyebb engedményeket is tenni. Különösen Asquith, a kabinet feje és Churchill kereskedelmi miniszter hangsúlyozták a szabadkereskedelemnek nagy fontosságát. Asquith-nak beszédében pregnánsul kifejezésre jutott az a meggyőződés, hogy a szabadkereskedelemnek megvalósítását Anglia sem elméleti szempontok alapján, sem pedig egyes kiváló személyek befolyásának eredményeképpen, hanem kizárólag azért tartja szükségesnek, mert azt a tapasztalatok és a gyakorlati élet jelenségei teszik kívánatossá. A szabadkereskedelem szükségességének gazdasági rugói Angliának sajátos helyzetében rejlenek, hogy képtelen lakosainak élelmiszereit és az iparához szükséges nyersanyagot a külföldön előteremteni. Anglia csupán akkor lesz képes a jövőben az iparát fenntartani és munkásait foglalkoztatni, ha kiköti az egész világ részére mindig nyitva állanak. Idővel a többi államok is követni fogják Anglia példáját, mert a viszonyok erre kényszerítő hatással lesznek. A szabad behozatal Anglia részére a vámmentes nyersanyagoknak egész sorozatát biztosítja, sőt szükség esetén a gépek behozatalát is. Ennek a gyakorlati következménye az lesz, hogy az angol áruk a semleges világpiacokon más államok áruival sikerteljesen versenyezhetnek. Sőt ezáltal az angol kereskedelem a többi államok védbástyáit le is döntheti és saját áruival idegen országoknak belterületén is versenyezhet. Asquith nyilatkozatainak, főleg azonban azoknak a rendkívüli eredményeknek hatása alatt, amelyet Anglia szabadkereskedelmi politikájával elért, feltételezhető, hogy a szabadkereskedelmi mozgalom regenerálása érdekében a kontinens nyugodt

ítélőképességi gazdasági politikai is mozgalmak fognak indítani.

Árutorlódás a kassa—oderbergi vasuton. Ugyan még a nyári időszak közepén vagyunk, de azért a kassa—oderbergi vasuton a nyári forgalom is annyira emelkedett, hogy árutorlódás miatt a szénszállítmányokat Felső-Sziléziából további intézkedésig beszüntették. A rövid időre való teljes beszüntetés azonban nem járt megfelelő eredménnyel, mert a szénszállítmányok ezzel sem kisebbedtek. Az északi vasut igazgatósága ezen árutorlódásra való tekintettel Oderberg—Karwin irányában való átmenetre három napig nem vesz fel teherárut teljes kocsirakományokban. Valóban itt az ideje annak, hogy a kassa—oderbergi vasut vonalain lefektessék a második sinpárt is, mert a múlt évihez hasonló nagy szénszállítási zavarok évről-évre nagyobb veszélyt jelentenek.

A külföldiek birtokvásárlásának megadóztatása. Mióta a magyar közvélemény és a kormány módot keresnek arra, hogy megakadályozzák a magyar földnek idegen kézbe való jutását, azóta a külföldi, különösen az osztrák lapokban elég gyakran foglalkoznak a mi birtokviszonyainkkal. Legutóbb a „N. Fr. Pr.” feje fájt e miatt nagyon. Egy csomó „érvet” sorol fel a magyar kormányhoz azon terve ellen, hogy azokat a külföldieket, akik Magyarországon telket, vagy birtokot vásárolnak, erősen megadóztatja. Kifejti, hogy az erről készülő törvényjavaslatnak első sorban Ausztria ellen irányul az éle, mert azok az idegenek, akik Magyarországon telket és birtokot vásárolnak, többnyire osztrák tőkések. A bécsi lap a tervet nemcsak nemzeti, de gazdasági szempontból is veszedelmesnek mondja. Az idegen vevők kizárása — mert szerinte a súlyos megadóztatás ezt jelentené — természetesen a kereslet csökkenését vonná maga után, aminek végül az objektum árában kifejezésre kell jutnia. Magyarország saját tőkeereje — így fejezi be közleményét a Presse — ma alig elegendő nagy arra, hogy ilyen, tisztán sovinizmus szülte tervet az ország károsodása nélkül keresztülvinni tudna. Hát biz ez nagy baj lenne, ha igaz lenne. Hanem majd csak elintézzük ezt az ügyünket is a magunk jóvoltából a „N. Fr. Pr.” segítségével nélkül.

A bécsi bőr- és czipészipari kiállítás. A bőr- és czipészipari kiállítást tegnap nyitották meg Bécsben. A megnyitási ünnepségen Ferdinánd Károly herceg képviselőjében a helytartó, a kormány képviselői, az alsó-ausztriai, bécsi és az érdekelt egyesületek és testületek hivatalos delegátusai jelentek meg. A kiállítás rendkívül gazdag és tanulságos.

Nem államosítjuk a győr—sopron—ebenfurti vasutat. Nemrégiben az összes érdekelt törvényhatóságok és a soproni kereskedelmi és iparkamara is felterjesztést intéztek a kereskedelmi miniszterhez a győr—sopron—ebenfurti vasutnak államosítása iránt. Most érkezett meg a kamarához a miniszternek leirata, amelyben határozottan kijelenti, hogy a győri vasut államosításával ezidő szerint nem kíván foglalkozni. Érdekes, hogy olyan nagy és ipari szempontból is fontos gőczpontnak, mint Sopronnak, a közlekedésügye teljesen két magántársaság, a Déli Vasut és a Gy. S. E. V. kezében van, mert a Máv. vonalai elkerülik a várost.

Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői védőgyűlet a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Sozanski Károly divatárkereskedő Neu-Sandecz; Stöckel Lipót fehérnemű-üzlet Bécs; Hocke Károly kereskedő Annig; Schlegl Wataslaw kereskedő Lany, Leibmischl mellett; Horányi Lajos szabó Nyiregyháza; Oswald Marko bej. kereskedő Zágráb; Stephan Ferencz czipőkereskedő Saar; Tamaschek Guidó pék Skotschau.

Amerikai vélemény a budapesti távirtdáról. Dr. Louis Bell hírneves amerikai elektrotechnikus legutóbb megtett európai körútján szerzett tapasztalatait a New-Yorkban megjelenő „Electrical World” című egyik legnagyobb amerikai szaklapban „Jegyzetek Európából” cím alatt teszi közzé. Ezen jegyzetekben Louis az európai helyiségek belső világítását általában szegényesnek tartja s azt mondja, hogy ez alól csak egy igen szép kivételt talált és ez a budapesti táviró központ világítása. Emellett kiemeli, hogy említett központ a technika összes legújabb vívmányaival fel van szerelve s a már megdicsért világításon felül különösen kiemeli a terem kitünően sikerült hűtő és szellőző berendezését. Végül megemlíti, hogy a magyar posta Budapesten már évek óta fokozatosan kiküszöböli a lófogatu postajáratokat és azokat motoros járművekkel pótolja

14.
 főszám
 handi
 végződött
 Vörös.
 özőtt csak
 ink közül
 csalegény
 érkezett
 tán játszó
 az ered-
 1600 mé-
 (Carls-
 ugot, Kis
 rona. Táv
 (zményi),
 Futottak
 10:48, 20:
 0.000 ko-
 n Gyula
 (uttmann),
 Illustra-
 rombitás,
 0, 114.
 ona, Táv
 Nemesis
 Pancsoló.
 1100 mé-
 den Drop
 tak még:
 9, 29.
 Táv 900
 Random
 Tulipán,
 Peteg,
 Táv 2500
 ckeram),
 tak még:
 0:35, 20:
 entésc.
 te:
 vős volt
 keleti
 onczról
 az or-
 t, ugy,
 zett. A
 nimum:
 y, erős

Hőmérséklet	max.	min.
22	9	9
22	13	4
16	4	7
21	7	5
19	5	5
24	11	10
21	10	9
19	9	8
21	18	11
23	12	12
23	14	14
22	12	12
25	14	14
24	18	18
24	13	13
22	4	4
21	10	10
21	8	8
14	7	7
18	6	6
18	11	11
17	5	5
17	5	5
24	13	13
22	9	9
22	10	10
24	17	17
24	16	16
25	17	17
26	18	18

Füvedak által okozott károk megtérítésének kötelezettsége. A m. kir. Kuria egy legutóbb felmerült eset alkalmával elvi jelentőségű döntvényként monotta ki, hogy az 1883. évi XX. t.-cz. 7. §-a értelmében a vadkároktól meghatározott kártérítési kötelezettség azt a birtokost vagy haszonbérletet, akinek vadászterületén a kárt okozó füvedak tenyészik és aki az ebben a körülményben jelentkező gazdasági előny élvezetére jogosult, mint az előnnyel a dolog természete kapcsolatos kötelelem, kétségkívül terheli, tekintet nélkül arra, hogy a vadászterület a füvedak kiváltásának meggátolására és így a vadállomány állandóságára alkalmas kerítéssel körüvéteztetett vagy sem.

Drágább lesz a Déli Vasut. Ez év október hó elsejével lép életbe a Déli Vasúttársaságnak új tarifája, melynek leglényegesebb változása abban áll, hogy az új díjszabásból eltűnnek a mérsékelt áru menetérti jegyek. Ezenkívül 201 és 300 kilométer közti távolságokra zónatarifa lép érvénybe négy szakaszban, melyeken menetdíjmérséklés lesz egy-két korona erejéig. A vasut igazgatóságának ezenkívül az a szándéka, hogy az árudíjszabásokat is felemelve, de ez csak az árudíjszabás reformjának keretében fog csak érvényre jutni. A vasutat tudvalevőleg a folytonosan emelkedő üzemkiadások készítették arra, hogy a tarifákat felemelve. Hogy ez a felállítás milyen eredményekkel fog járni, azt előre nem lehet meghatározni. A vasut igazgatósága reméli, hogy a mostani forgalom megmaradása mellett e révén két-három millió korona többletbevételhez fog jutni.

Hazai ipari beszerzési források. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a „Hazai ipari beszerzési források” címűtára új és bővített kiadásban jelenjék meg. A címűtár 10.000 példányban fog megjelenni s díjtalanul fog szétosztani az állami és törvényhatósági hivatalok és más érdeklődők közt, hogy azok ipari szükségletük beszerzésénél a címűtárból kellő tájékozást szerezhessenek afelől, hogy az országban miféle iparcikkek gyártatnak és hogy azok gyártásával kik és hol foglalkoznak. A címűtári anyag egybegyűjtésével a magy. kir. kereskedelmi muzeum bizottat meg, mely intézet a címűtár előmunkálatait már megkezdette s igyekszik fog a címűtár anyagát rövid időn belül nyomda alá rendezni. Ez uton is felhívja a muzeum a gyárosokat és iparosokat, de különösen azokat, akiknek telepe a címűtár első kiadásából kimaradt, hogy amennyiben ipartelepüket most a címűtár új kiadásába felvételni óhajtják, ebbeli kívánságukat, telepük címének közlése mellett, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságának (Budapest, V., Akadémia-u. 3.) lehetőleg mielőbb jelentsék be.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Világos hőfürdők (Elektrotherm).
Világos fényfürdők.
Világos masszázs (Vibratio).
Balván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Világos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurosthenia, hysteria).
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Beszélés egész napon át. — Kívánatra prospekt!

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegzsák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, hűgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Székrekedés.
Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbetegség, vérszegénység).
Bőrbajok. Bőrvizketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAD

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, augusztus 13.

A gabonaüzletben egész héten szilárd volt az irányzat, de nagyobb forgalom nincs, aminek az az oka, hogy a külföldi tőzsdéken az irányzat állandóan lanya. A mai tőzsdén a készáruüzletben szilárd irányzat uralkodott, a malmok nagyobb vételkedvet mutattak. Az októberi buza hat fillérrel, az áprilisi buza négy fillérrel, az októberi zab szintén négy fillérrel, az uttengeri két fillérrel javította az árfolyamát, az októberi rozs pedig változatlan maradt.

A készáru piacon eikelt:

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 81 kg. 23.45 korona, 1000 mm. 81 kg. 23.40 korona, 500 mm. 81 kg. 23.30 korona, 100 mm. 80.5 kg. 23.40 korona, 5000 mm. 80 kg. 23.60 korona, 4000 mm. 80 kg. 23.60 korona, 500 mm. 80 kg. 23.55 korona, 150 mm. 80 kg. 23.40 korona, 100 mm. 80 kg. 23.40 korona, 200 mm. 80 kg. 23.30 korona, 400 mm. 80 kg. 23.20 korona, 300 mm. 79 kg. 23.25 korona, 200 mm. 79 kg. 22.90 korona, 100 mm. 79 kg. 22.— korona, 1500 mm. 78.5 kg. 22.90 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.35 korona, 100 mm. 78 kg. 23.35 korona, 150 mm. 76 kg. 20.— korona.

Pestvidéki. 100 mm. 80 kg. 23.30 korona, 100 mm. 80 kg. 23.20 korona, 500 mm. 79.5 kg. 23.— korona, 400 mm. 79.5 kg. 23.— korona, 350 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, 300 mm. 78 kg. 22.80 korona, 500 mm. 78 kg. 22.80 korona, 100 mm. 77.4 kg. 22.20 korona, 350 mm. 77 kg. 22.60 korona, 100 mm. 75 kg. 20.10 korona.

Fejérmegyei. 200 mm. 78.5 kg. 22.90 korona, 100 mm. 76 kg. 21.80 korona.

Bánsági. 1000 mm. 78 kg. 23.— korona, 3000 mm. 77 kg. 22.50 korona.

T.-Bánsági. 3700 mm. 80 kg. 23.60 korona, 1250 mm. 81 kg. 23.60 korona.

Marosi. 1050 mm. 80 kg. 23.55 korona

Bácskai. 800 mm. 80 kg. 23.30 korona.

Óbceei. 4020 mm. 78.5 kg. 23.25 korona.

Ókanizsai. 3950 mm. 78 kg. 23.20 korona.

Felsőmagyarországi. 400 mm. 79 kg. 22.60 korona.

Rozs. 450 mm. 18.50 korona, 100 mm. 18.40 korona, 200 mm. 18.30 korona.

Zab. 100 mm. 16.60 korona, 200 mm. 16.30 korona, 100 mm. 16.30 korona.

Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Áru 100 kg.	kilós	Áru 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	22.75—22.95
"	76	—	80	22.85—23.25
"	77	22.45—22.75	81	22.95—23.35
"	78	22.55—22.85	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	22.45—22.75
"	76	—	80	22.75—23.15
"	77	22.25—22.55	81	—
"	78	22.35—22.65	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	22.35—22.65
"	75	—	79	22.75—22.75
"	76	—	80	22.75—23.15
"	77	22.25—22.55	81	—
Bánsági uj	74	—	78	22.55—22.85
"	75	—	79	22.75—22.95
"	76	—	80	22.85—23.25
"	77	22.35—22.75	81	22.85—23.35
Bácskai uj	74	—	78	22.45—22.85
"	75	—	79	22.65—22.95
"	76	—	80	22.75—23.25
"	77	22.25—22.65	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	18.70—18.80
" középminőségű uj	—	—	—	18.60—18.60
Arpa takarmány I.-rendű	—	—	—	15.40—15.70
" II.-rendű	—	—	—	15.—15.40
Zab I.-rendű	—	—	—	16.60—16.80
" II.-rendű	—	—	—	16.20—16.50
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.60—15.75

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. októberre 11.16, 11.18, 11.22.
Buza 1909. áprilisra 11.51, 11.57.
Rozs 1908. októberre 9.24, 9.28.
Zab 1908. októberre 8.17, 8.21.
Tengeri augusztusra 7.70, 7.71.
Tengeri 1909 májusra 7.19, 7.20, 7.17, 7.21.

1 óra 30 percet zárulnak:

1908. októberi buza	11.20—11.21
1909. áprilisi buza	11.55—11.56
1908. októberi rozs	9.26—9.27
1908. októberi zab	8.19—8.20
1908. júliusi tengeri	7.74—7.75
1909. májusi tengeri	7.19—7.20

Budapesti gabonaforgalom.

1908. augusztus 11-től augusztus 12-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	27136	4000
Rozs	4029	4542
Arpa	3161	—
Zab	4741	1331
Tengeri	9514	4530
Liszt	364	25247
Korpa	—	3863

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsdén a hangulat élénk. Jobb külföldi jegyzésekre, valamint helyi és bécsi vételék folytán szilárd volt az irányzat a mai előtőzsdén. A forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelt üzlet mellett 1—2 koronával javultak. Magyar hitelrészvények a kedvező mérleg kimutatási hírek következtében élénk kereslet mellett előnyben részesültek.

A déli tőzsdén kielégítő berlini jelentésekre tartott volt az irányzat. Az értékek árfolyamai csekély ingadozások után nyugodt hangulattal zárultak. Az általános forgalom nem volt nagy kiterjedésű.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 634.—633.75
Magyar hitelrészvény 747.75—748.50. Osztrák magyar államvasut —.—.—.—. Déli vasut 115.25 —.—. Rimamurányi vasút 558.25—557.75. Magyar leszámítoló-bank 473.25—473.50. Jelzálogbank 432.05 —.—. Közüti vaspálya 557.—. Hazai bank 279.—. Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 570.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartott.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 633.—633.75. Magyar hitelrészvény 747.75—748.50. Osztrák magyar államvasut —.—.—.—. Déli vasut 114.50 —.—. Rimamurányi vasút 557.—557.50. Magyar leszámítoló-bank 473.50. Jelzálogbank —.—.—. Közüti vaspálya 536.50—537.—. Városi villamos vasut 261.—. Hazai bank 280.—. Felsen és Guillaume 900.—905.—. Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 7.50—7.55.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. augusztus hó végére 20—22 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde szilárd köttetett: Osztrák hitelrészvény. 632.75—633.—. Magyar hitelrészvény 747.75 koronán.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, augusztus 13. (Saját tudósítónk jelentése.) Az északamerikai piacok ma ismét lényeges gyengülést jelentettek, amelyet a nyári buzaarattással s azzal a reménnyel motiváltak, hogy ezek a buza mennyiségek már legközelebb piacra kerülnek. Egyébként sem adtak unszólást a külföldi piacok, az itteni tőzsde jól tartott irányzattal indult, takarmányárak árfolyamai még némileg meg is szilárdultak. Tengeri és zab 5 fillérrel emelkedett, buza és rozs ellenben a tegnapi áron maradt, s mivel a konzum drágálta, gabona-neműekben majdnem teljes üzletlenség uralkodott. Árpában némi forgalom mutatkozott, a délnémetországi reflektánsok nagy ármérséklést kívántak, amit az eladók visszautasítottak s így nagyobb méretű üzlet nem fejlődhetett ki.

Jegyezett buza: uj tiszavidéki 11.95—12.40 korona, marosi 11.70—12.10 kor., bánáti 11.70—12.15 korona, tótfelvidéki 11.50—11.95 korona, csepeli —.—.—. korona, uj déli vasuti 11.55—11.95, marchfeldi 11.55—11.90 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 9.70—9.95 korona, csepeli 9.65—9.90 kor., pestmegyei 9.75—10.— déli vasuti 9.65—9.90 korona, különféle magyar 9.65—9.90 kor., osztrák 9.60—9.85 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.75 kor., marchfeldi 9.—9.90 kor., bécsvidéki 9.—10.— kor., tótfelvidéki 8.30—10.40 kor., csepeli —.—.—. győri —.—.—. kor., déli vasuti 8.50—10.— kor., tiszavidéki 7.60—9.40 kor., északmagyarországi 8.—10.— korona.

Magyar tengeri: régi 8.25—8.50, uj —.—.—. —.—. korona, cinquantin 8.70—9.—, uj —.—.—. korona.

Magyar zab: selejtes —.—.—. kor., közepes 8.50—9.— korona, elsőrendű —.—.—. kor., válogatott 9.—9.30 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai —.—.—. korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, augusztus 13. A magasabb nyemorki jegyzések hatása alatt és miután kitűnt, hogy a török értékek tegnapi visszaesésének a párisi tőzsdén nem

politikai okai voltak, a mai előtözsde barátságos irányzattal folyt le, a forgalom azonban csak szűk keretekben mozgott. Csak hitel- és alpesi bányarészesvények voltak átmenetileg valamivel élénkebbek. Az előtözsde nyugodtan, tartott árfolyamokkal zárult. A déli tőzsde megnyitáskor változatlanul nyugodt volt. Később hitel- és déli vasuti részesvények árbitrázs-vásárlásokra emelkedtek. A többi értékek irányzata nyugodt.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 632.25. Magyar hitel. 744.55, Länderbank 439.50, Allamvasut 693. —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 114.50 —, Alpesi bányatársulat 671.50. Rimamurányi 556.50 Májusi járadék 96.30, Magyar koronajár. 92.90 Orosz érték —, Török sorsjegy 183.25, Német márka 117.42

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 632.25, Magyar hitel 745. —, Länderbank 439.50, Unio-bank 545. —, Allamvasut 693. —, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 114.50, Gözhajó —, Alpesi bányarészesvény 671.25. Májusi járadék 96.30, Magyar koronajár. 92.90, Török sorsjegy 183. —, Német márka 117.42, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 556.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti peitroleum —.

Bécs, augusztus 13. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 96.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.80, 1860-as sorsjegy 151.10, Osztrák hitelsorsjegy 474. —, Angol osztrák bankrészesvény 295. —, Bécsi Bankverein 526.75, Osztrák-magyar bank 1735. —, Déli vasut 114.25 Dunagözhajózási társ. 1000. —, Dohány rész. 386.50 Cs. k. arany (vert) 11.36 Német bankv. 117.38 Osztr. Lloyd 400. — 4.2 száz. ezüst. jár 96.15 — 99.30, Osztr. koronajár. 96.45, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák hitelintézeti részesvény 632.50, Union-Bank 545. —, Osztrák Länderbank 439.25, Osztrák-magyar államvasut 692.50, Elbavölgyi vasut 451. —, Alpesi részesvény 669.75, 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.37, Lipótkohó 425. —, Töröksorsjegy 183.10. Tartott.

Bécs, augusztus 13. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.95. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142.15, Magyar hitelbank részesvény 748. —, Magyar leszámítoló és váltó részesvény 472. —, Rimamurányi 555.40, Magyar cukoripar 398. —, Adria hajózási részesvénytársaság —, Magyar koronajár. 92.85, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.10, Magyar nyer.-k. sorsjegy 182.75, Kassa-Oderbergi vasutrészesvény —, Magyar jelzalogbank 430.90, Magyar keresk. bank 332.0

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, augusztus 13. (Tőzsdejelentés.) A tegnapi zárlatkor tapasztalt emelkedő irányzat ma továbbra is érvényesült, annál is inkább, mert a Newyorkból érkező felette kellemes jelentések a spekulációnak újabb kezdeményezésre adtak okot. Az érdeklődés középpontjában bankok és amerikai értékek állottak, amelyek közül a spekuláció által nagyobb mértékben favorizált értékek hatalmasan emelkedtek, miközben bankok inkább a háttérben állottak. Járadékok ismét élénk kereslet tárgyait képezték és áruk is szépen emelkedtek, míg hajózási értékek gyengültek. A további folyamatban a szilárd irányzat tartott, különösen bank- és amerikai értékekben. Csak zárlat felé eredményeztek bányarészesvényekben eszközölt realizációk némi gyengülést, amely a bankértékekre is átterjedt. A készpénzpiac ipari értékei tulnyomólag szilárdak. Napi pénz 3/4 százalék, magánleszámítolási kamatláb 2 1/2 százalék.

Zárlatkor jegyezték: 4-2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.50, osztrák hitelrészesvény 193.30, Déli vasut 21.90, orosz bankjegyek 214.75, 4 százalékos új orosz kölcson 77.40, Disconto Commandit 177. —, Dinamit-truszt 164. —, Harpeni 200.75, Unifikált török járadék 93.95, 4.2 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.30, Magyar koronajárdék —, Osztrák-magyar államvasut 148. —, Bécsi váltóár 85.15, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 215.40, Gelsenkircheni 194.90, Laurakohó 212.10. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) aug. 13. 4-2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.50, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.35, Osztrák hitelintézeti részesvény 199.10, Osztrák-magyar államvasut 148.10, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 203.85, Bécsi Bankverein 143.30, Villamos részesvény 141. —, 3 százalékos magyar aranykölcson 77.20, 4-2 százalékos ezüstjárdék 99.45, Osztrák koronajárdék —, Magyar koronajárdék 92.95, Osztrák-magyar bank 124.70, Déli vasut részesvény 21.80, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.33, Párisi váltóár 811.66, Union bankrészesvény —, Alpesi bányarészesvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) augusztus 13. 4-2 százalékos ezüstjárdék 99.10, 1860. sorsjegy 153. —, Déli vasut 22.10, 4 százalékos aranyjárdék 98.10, Osztrák hitelrészesvény 199.40, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 104.20, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.80. Szilárd.

London, augusztus 13. Angol consol 86 1/16.

Páris, aug. 13. (Zárlat) 3 százalékos Francia járadék 96.25, Osztr. aranyjárdék 99. —, Magyar aranyjárdék 94.80, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 103.70, Déli vasut elsőbbségi kötv. 289. —, 5 százalékos marokkói járadék 513. —, 4 százalékos 1890. Román kölcson 95.20, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 91. —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.90, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 518. —, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 96.05, 4 százalékos unifikált török jár. 93.50, Török sorsjegy 173.50, Török dohányrészesvénye 406. —, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 473. —, Magyar jelzalogbank 457. —, Banque de Paris 1492, Banque Ottomane 683. —, Osztr. magyar államvasut 741, Déli vasut 120. —, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 571. —, Rio Tinto 17.55, Sucrerie d'Egypte 30. —, Tula 244. —, Thomson Houston —, Urikányi köszén 162, Chartered 21.25, De Beers 307. —, East Rand 109. —, Jagersfontein 107. —, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 60.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12. Váltó német placzokra (rövid) 123.25, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó (rövid) 1/32, Váltó Svájcra (rövid) 3/32, Csek Londonra 251.50, Magánkamatláb 1 1/16. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vágómarhavásár.

Budapest, augusztus 13. (Braun József és fia jelentése az „Egyetértés” részére.) Felhajtott: 2770 darab Vágómarha és pedig 1713 darab magyar és tarka ökör, 640 darab magyar és tarka tehén, 13 darab bosnyák ökör, — darab bosnyák tehén, 193 darab magyar és tarka bika, — darab bosnyák bika, 51 darab magyar bivaly és — darab bosnyák bivaly.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élősúlyban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 70. — 76. — koronáig, kivételesen 80. — — koronáig, középminőségű 60. — 68. — koronáig, silány minőségű 50. — 58. — K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 78 — 88 koronáig, kivételesen 92. — K. középminőségű 64 — 76 koronáig, silány 49. — 62. — koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű 56. — 66. — kor.-ig, középminőségű — kor.-ig, silány 46. — 54. — koronáig. Magyar tehén legjobb minőségű 46. — 66. — koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Tarka tehén legjobb minőségű 48. — 72. — koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Bika legjobb minőségű 58. — 70. — koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű 46. — 56. — koronáig. Bivaly legjobb minőségű 30. — 42. — koronáig, kivételesen 46. — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Kicsontozni való marha 30. — 44. — koronáig. Boszniai ökör legjobb minőségű — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Növendékmарha 46. — 64. — koronáig. Mind 100 kilónként élősúlyban.

A felhajtás 800 darabbal nagyobb volt a mult

hetinél, mely jobbára gyengébb minőségekből állott, míg jóminőségű kevesebb volt felhajtva, ennél fogva elsőrendű minőség árai szilárd irányzat mellett változatlanok maradtak, ellenben közepes és gyenge minőség árai 3-4 koronával mm.-kint csökkentek

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, augusztus 13. Felhajtott: 851 drb élő borju (közte 34 rugott), — drb leölt borju, — drb növendékmарha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjukért 66-72 fillér, kivételesen 74 — fillér; középminőségű élő borjukért 56-64 fillér; leölt borjukért — fillér; silány és rugott borjukért — fillér, növendékmарháért — fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Elő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Az irányzat igen lanya volt, az árak 4-6 fillérrel kgr.-kint csökkentek.

Bécsi szurómarhavásár.

St.-Marx, augusztus 13-án. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra fölhoztak: 4851 darab borjut, 1745 darab fiatal sertést, 1142 levágott sertést, 180 darab levágott juhot, — darab élő juhot, 133 darab bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borju 68-86 fillér; elsőrendű 90-118 fillér; legeleje 120-132 fillér; élő borju 60-80 fillér; legelsőrendű 104-110 fillér; élő hussertés 98-124 fillér; élő hizott sertés 108-116 fillér; levágott nehéz sertés 124-144 fillér; levágott hizott sertés — fillér; könnyű sertés 136-140 fillér; elsőrendű süldő 124-144 fillér; levágott juh 76-104 fillér; bárány 20-36 korona páronként

Heti lóvásár.

Budapest, augusztus 13. (Hiv. tud.) A Tattersaliban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 200 darab I., 408 darab II. oszt. Összesen 608 darab lovat. Elkelt 350 darab ló. A székesfőváros megvevett 42 darab vágólovat 80-108 korona között váltakozó áron.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, augusztus 13-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 130-131 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 131-132 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 135-137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi augusztus 11. napján volt készlet 38665 drb., 1908. augusztus hó 12-én felhajtott 155 darab, 1908. augusztus 12-én elszállított 389 darab, 1908 augusztus 13. napjára maradt készletben 38431 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, aug. 13. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 121 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás 61 drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1647 darab sertés, 87 darab süldő, 10 darab malacz, összesen 1829 darab sertés, 87 darab süldő, 10 darab malacz. Eladatott 1358 darab sertés, 32 darab süldő, 5 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 471 drb sertés, 55 darab süldő, 5 drb malacz. Mai árak: Zsirterés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 100 — 107 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 102 — fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 132-138 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 132-140 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 134-140 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 kgr.-ig 122-130 fillérig, ételsúlylevonással — fillérig. Belföldi süldő 110-124 fillérig, horvát süldő — fillér Malacz 100-124 fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Reggelizés előtt fél pohár **Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz** az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt tel. jensen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for 'm é t e r' and 'm é t e r' for dates 'aug. 13. aug. 12.' and 'aug. 13. aug. 12.' listing names and scores.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 13. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Boglic Dániel bródi fővámszedőt ellenőrré a zágrábi, Topalovic János zágrábi vámfőtisztet fővámszedővé a bródi, Bingas József északi fővámvivatali ellenőrt főtisztvé a zágrábi, Hainrich Alajos zimonyi vámszedőtisztet tisztvé az ottani, Gromes János mitroviczai vámszedőtisztet ellenőrré az északi és végül Schram Vilmos északi vámgyakornokot segéd tisztvé a mitroviczai fővámvivatalhoz; a földmívelésügyi miniszter Putnoky József fizetéstelen állattenyésztési segéd felügyelőt a X. fizetési osztály 3. fokozatába állattenyésztési segéd felügyelővé; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Geller Szeréna horgosi, Riedlein Emilia békásmegyeri, Golka Róza nagykovácsi és Golka Stefánia tanítónőt az újpesti, Karayné Ráner Anna tapióbcsekei állami iskolai tanítónőt a békásmegyeri, Vajda Erzsébet okleveles tanítónőt a nagykovácsi, továbbá Lubovicskyné Pichler Emma okleveles tanítónőt a tapióbcsekei állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Hosszu Aurélné okleveles tanítónőt a horgosi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Benedek Francziska okleveles tanítónőt a csermői, Hegyei Anna okleveles tanítónőt a korompai állami elemi iskolához tanítónővé, Dömötör Ferenc okleveles tanítót a napkori új állami elemi népiskolához rendes tanítót; a szegedi itélőtábla elnöke Kardos László makói járásbírói díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Henz Mátyás újszentannai állami polgári iskolai rendes tanítót ugyanabban a minőségében a zombolyai államilag segélyezett községi polgári iskolához, Vojnich Magdolna magyaróvári állami polgári iskolai rendes tanítónőt ugyanabban a minőségében az újvidéki állami polgári leányiskolához, Szálka János nagyszőlősi, Drégely Lipót sebespataki, Drégely Lipótné Kelemen Eszter csermői, Hudákyné Czauner Erzsébet korompai állami elemi iskolai tanítókat, illetve tanítónőket a faluszlatinai, Erdődi Lipót póstyéni állami elemi iskolai tanítót pedig a sebespataki állami elemi iskolához ugyanabban a minőségében, Bittner József budapesti VI. ker. állami főreáliskolai rendes tanítónőt a budapesti X. ker. kőbányai állami főgimnáziumhoz; a budapesti törvényszék elnöke Krough György kuriai hivataloskát a vezetése alatt álló törvényszékhez helyezte át.

Pályázatok. Sóllyomban (Bihar várm.) postamesteri állásra augusztus hó 28-ig; — a lugosi pénz-

ügyigazgatóság mellé rendelt számvevősnél szám-tiszt, a nagykarolyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősnél számellenőr-járási számvevői (csengeri járás), a viroviczai adóhivatalnál adótár-noki, a salgótarjáni adóhivatalnál ellenőri, a sziráki adóhivatalnál adótiszt, a losonci adóhivatalnál díjas gyakornoki, a nagyszéni törvényszéknek telek-könyvi átalakító-díjnoki állásra 2 hét; — a somorjai járásbírósnál hivataloskái állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

BIZTOS

gyógyulást keresőknek

nemi betegségben szenvednek, kik bármily

DR. GARAI ANTAL

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírvé és a legújabb, 82 évi lennálló rendelési intézkedéssel Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 23 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDÁCSY

v. cs. és kir. csereorvos és kórházi főorvos.

Titkos betegségek

biztos és lelkiismeretes meggyógyítására óriási tapasztalatai folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvosudor specializáltat.

Budapest, IV., Károly-körút 10. I. emele.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvári 26637. II/908. szám.

Versenytergályalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Nagyvárad állomásán létesítendő laktanyaépület munkáinak előállítására céljából szükséges összes munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta, az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál (Boockay-tér 4. sz., II. em. 52.) valamint a nagyvárad-i osztálymérnökségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlatokhoz szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékleteket szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemzése mellett alá kell írni és az ajánlatot a mellékleteivel pecséttel ellátott fonallal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sártetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1908. augusztus hó 25-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül benyújtani, vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni: »Ajánlat a 26637/908. II. számú versenytergályalási hirdetésben kiírt munkálatokra.«

Ajánlattevő köteles bantpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 50%-át készpénzben vagy biztosítékképpen értékpapirokban hivatkozása a jelen hirdetés számára, legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. augusztus 24-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Boockay-tér 4., földszint) letenni.

A bantpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó. Az értékpapirokat a budapesti áru- és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de névértékét meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sártetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bantpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előírt módon tesznek, vagy a melyből valamely melléklet hiányzik, nem vesszünk figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. augusztus 25-én déli 12 órakor fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1908. szeptember 10-éig történik döntés és az ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkát teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

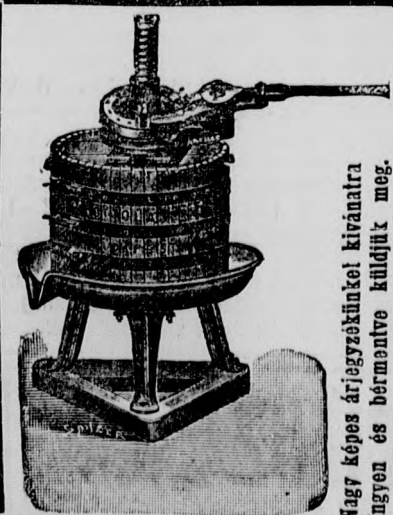
Az ajánlattevők, vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban feleltendőek és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ezideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlen, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alulírott üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — az ajánlati árakra való tekintet nélkül — szabadon választhasson, Kolozsvár, 1908. augusztus hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnymást nem díjazunk.)

Nagy képes árgyűzőnknek kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg.

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST, VI., Váci-körút 13. sz.

A közeledő időnyre ajánlunk kétszeresen működő Borsajtókat,

Onmüködő állító szerkezetű Szőlőzúzókat bogyózó készülékkel vagy a nélkül.

Borszivattyukat, amerikai gummitömlőket, bor- és mustmérőket, szőlőszedő ollókat, szőlőtaposó zsákokat, erjesztő tölcseket, kénlapokat, kótyógókat. — Porcellánból, üvegből, pléhből s minden a szőlő- és pincegazdászathoz szükséges cikkeket és anyagokat.

S Z I N H A Z A K

Pénteken 1908, augusztus 14-én.

Király színház

100 év mulva... Enekes, táncos, látványos tréfa... Király színház

Magyar színház

A Sasfiók... (L'Alceon) Dráma 5 felvonásban... Magyar színház

Műsor

Szombat: 100 év mulva... Vasárnap: 100 év mulva

Fővárosi nyári színház

Csók király... Regényes daljáték 3 felv... Fővárosi nyári színház

Műsor

Szombat: A császár katonái... Vasárnap: A sasfiók

Városligeti Nyári Színház

Vörös talár... Dráma 4 felvonásban... Városligeti Nyári Színház

FŐVÁROSI ORFEUM... WALDMANN IMRE Igazgató... Nagy megnyitó - előadás! Változatos új műsor.

DELI étterem és kávéház... CISKOVSKY... Búza és minden nap délután...

AMERIKAI PARK... Njitra délután 6 órától reggel 4 óráig... a csodák műsora

Butor... készpénzért és részletre... 3 szoba teljes berendezés 360 forintért

BEKETOW CIRKUSZ Városliget... Nagy Fényes Előadás... "Nino" a világ legerősebb embere.

IFJ. SCHULLER FERENCZ... VI. kerület, Andrassy - ut 39. szám... Kétszázötven éves születésnapja

BUTOR... Részletfizetésre... Budapest, V. kerület, Főv. u. 17.

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok Budapest, Vác és Nagymaros között... Indulás Bpest-Petőfi-térről 8:00 órakor de. és 2:30 órakor du.

ITT a tavasz!! elmúlt a tél... Magyar-Pipere-Borax... Rogátsy-féle

Elektrotechnikai Szakiskola... Pozsony, Vallom-utca 14. sz... Folyó évi szeptember 3-8 között

Most jelent meg! VELENCE... Kalauz magyarok számára... Singer és Wolfner kiadása, Bpest, Andrassy-ut 10

BUTOR... részletfizetésre... Liszt István... Ujdonság!!

Grammofonok... Cimbalmok... Citerák... Fuvolák és egyéb hangszerek részletfizetésre kaphatók

Negyedévre

7 kor.

Az előfizetési ár maradt a régi: 1/4 évre 7 korona

Negyedévre

7 kor.

Főtámasza az Egyetértés vezércikkeinek az a körülmény, hogy a függetlenségi párt legkiválóbb vezérfői az Egyetértésben hozzák vezéreszméket és irányító gondolataikat.

A magyar sajtóban páratlan kedvezményvel lépünk az olvasó elé.

Az Egyetértés Vasárnapja

ezimen hetenkint egyszer magas irodalmi színvonalon álló nyolcz oldalas mellékletet adunk, amelyben előfizetőink mindent megtalálnak, ami a héten érdekes volt.

Le a kalappal az Egyetértés színház, irodalom és művészet rovata előtt. A kulturális élet minden jelenségével állandóan és teljes bőséggel foglalkozik mindig az Egyetértés.

Az Egyetértés Vasárnapja

Magyarország és a külföld heti eseményeit szóban és művészi kivitelű képekben mutatja be és így szívesen látott vendége minden háznak.

Biztosíthatjuk, hogy a posztgyűlés-rovatunk mindig a legkimerítőbb és legrészletesebb információját adja a politikai élet minden mozzanatának.

Az Egyetértés Vasárnapja

a hét politikai aktualitásairól rajzokat és torzrajzokat közöl, amelyeket elsőrangú rajzolóink készítenek.

Rözmegelőzésre kiváló figyelemmel kíséri az Egyetértés a fővárosi ügyek fejlődését. Mindenkor közügynek tekinti a főváros jólétét.

Az Egyetértés Vasárnapja

szépirodalmi részét a magyar írógárda legjelesebbjei szolgáltatják, a külföldi írók munkáinak fordítását szintén jeles erők végzik.

Megsugjuk Önnek a titkot, hogy a belpolitikában való tüzetes tájékoztatás mellett az Egyetértés kiváló gondot fordít a külföldi politikai eseményeire.

Az Egyetértés Vasárnapja

első számában megkezdte egy regény közlését, azonkívül ad croquisokat, színházi és sportcikkeket.

A bíróságnál lefolyó események a leggyorsabb feldolgozásra találnak az Egyetértés hasábjain. Tudósítói a legmegbízhatóbban számolnak be a törvénykezésről.

Az Egyetértés Vasárnapja

nem jelent tulkiadást, mert a vasárnapi mellékletet teljesen díjtalanul, az előfizetési árak felemelése nélkül küldjük az olvasónak.

Nem dicsekszünk, de azzal hízünk magunknak, hogy az Egyetértés híven ahhoz a hivatásához, hogy a közélet mindenféle megnyilvánulását élénk figyelemmel kísérte, ugyanigy részesíti az egyházi élet eseményeit.

Az Egyetértés Vasárnapja

hetenkint legalább nyolcz oldal terjedelmű lesz.

Mint a bomba, úgy hat

divatrovatunk asszonyolvasóinkra, mert ezen rovat gyors és megbízható tájékoztatója az asszonyoknak mindazokban az ügyekben, amelyek a toalett fontos kérdéseit illetik.

Világot behálózó hírszolgálat van az Egyetértésnek. Minden, ami történik, ami az idők és ami a nap krónikájához tartozik, hűen tükröződik vissza az Egyetértés hasábjain.

Mint a golyó, mely célba talál, akképp találja el az Egyetértés olvasói igényeit, mert az Egyetértés tárczarovatát irodalmunk jelesei gazdagítják dolgozataikkal.

A hirdelési rovatban minden szöveges beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdelési rovatban minden szöveges beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Lépcsőházi különbejáratu alkóvos utcai szoba előszobával...

Magántanulókat havi 50 korona fizetéssel az 1908/1909. iskolai évre...

Csemegegyűjtő, Gyöngyös-Visontahegy 5 kilométertől 350 fillérért...

Bor sajáttermésű, 1907-iki fajfiszta rizling 70, vegeyes 50...

Uri családból származott gyermekeket legnagyobb útkartással...

Kastély (Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két melléképülettel...

Modern lakások III., Lajos-utca 70 sz. novemberre 2-3-4-5 szobával...

Stenografai Rákóczi-ut 60. I. em. ez előtt Váci-körút 83. Ingyenes...

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra...

Gyorsírásból, könyvtelből, gépirásból (többféle rendszer) német...

Zálogcédulákat, brilliánsokat, ókszerkeket, aranyat, ezüstöt...

BUTOR árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és...

Csemegegyűjtő meglegőben szép édes Chascelast és Passatutit 5 kilót...

Csemege szőlő csakis nemes fajok postakosaránként 2 korért...

Zalogcédulákat veszek. Elzálogosított, brilliánsokat, gyöngyöket...

Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalonn...

Magánnyomozó törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági...

Műasztalosnál készen kaphatók sima fenyézt hálószobák, csemegeyafa...

Saját gyártmányú vas- és rézbutorok Rézagy - - - 45.-.- frt Vaságy matraccsal 8.50...

WEISZ LIPÓT Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

30 forint. Varrógépek egy új valódi családi Singer varrógép...

ELEKTRO-MOTOROK minden nagyságban, Alkalmi nagy raktár Laub Lipót, BUDAPEST...

Villamos világítás saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére...

Vadászfegyver gyűjtőmenny, részben örökségből származó egyenként is...

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinót, czím balmot, hegedűt...

Reményi nagy magyar hangszertelepen. Prospektus és Árjegyzék ingyen.

BUTOROK háló-, ebédlő-, szalonnarendezések, továbbá uriszoba...

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám. I. emelet 265.

Kolozsvári jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra...

Csemege-szőlő csakis nemes fajok postakosaránként 2 korért...

FARAGÓ J. műbutorraktár, kárpitos és díszítő Epest, Váci-utca 2. Elfogad teljes lakberendezéseket...

Magyar Tanügyi Intézet. (Hatóságilag engedélyezve.) József-körút 10. Felvilágosítást nyújt...

MAGY. KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK. Üzlethez vezetőség Debreczen. 25745. szám.

Pályázati hirdetmény. A magyar kir. államvasutak Körösmező állomásán...

Csemege-szőlő csakis nemes fajok postakosaránként 2 korért...

Csemege-szőlő csakis nemes fajok postakosaránként 2 korért...

FARAGÓ J. műbutorraktár, kárpitos és díszítő Epest, Váci-utca 2. Elfogad teljes lakberendezéseket...

Parketagyár Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Kitünő likőrök és rum készíthetők házilag olcsón eszenciáimmal. Egy liter készítéséhez...

Butorvevőknek ajánlom az 1908. évről kitünő minőségben elkészült mintaberendezéseket...

Az ATHENAEUM r.-tára. Könyvkiadóhivatalában: (Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám) megjelent!

ISKOLAI HELYESÍRÁS A miniszteri rendelet kiadott új helyesírási szövege és rövid magyarázata. Írta SIMONYI ZSIGMOND.

Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

INGYEN DRÁGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁG KÉPET 5 KORONÁÉRT...